

TRANSFORMACIJA MAŠNE IZ MODNOG DODATKA U ODJEVNI PREDMET KAO POLAZIŠTE U OBLIKOVANJU MODNE KOLEKCIJE

Duvnjak, Marija

Undergraduate thesis / Završni rad

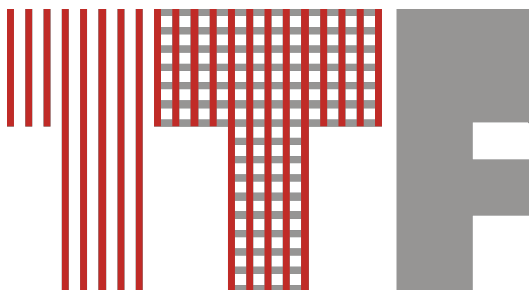
2018

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Textile Technology / Sveučilište u Zagrebu, Tekstilno-tehnološki fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:201:297201>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-02**

Repository / Repozitorij:

[Faculty of Textile Technology University of Zagreb - Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO – TEHNOLOŠKI FAKULTET

ZAVRŠNI RAD

**TRANSFORMACIJA MAŠNE IZ MODNOG DODATKA U ODJEVNI PREDMET
KAO POLAZIŠTE U OBLIKOVANJU MODNE KOLEKCIJE**

MARIJA DUVNJAK

ZAGREB, RUJAN, 2018.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
TEKSTILNO – TEHNOLOŠKI FAKULTET
ZAVOD ZA DIZAJN TEKSTILA I ODJEĆE

ZAVRŠNI RAD

**TRANSFORMACIJA MAŠNE IZ MODNOG DODATKA U ODJEVNI PREDMET
KAO POLAZIŠTE U OBLIKOVANJU MODNE KOLEKCIJE**

IZV.PROF.MR.UM. JASMINKA KONČIĆ

MARIJA DUVNJAK, 10239/TMD

ZAGREB, RUJAN, 2018.

UNIVERSITY OF ZAGREB
FACULTY OF TEXTILE TECHNOLOGY
DEPARTMENT OF TEXTILE AND CLOTHING DESIGN

BACHELOR DISSERTATION

**TRANSFORMATION OF THE BOW TIE FROM FASHION DETAIL TO THE
CLOTHING ITEM AS A STARTING POINT IN FORMATION OF THE FASHION
COLLECTION**

ASS.PROF.MR.ART. JASMINKA KONČIĆ

MARIJA DUVNJAK, 10239/TMD

ZAGREB, SEPTEMBER, 2018

TEMELJNA DOKUMENTACIJSKA KARTICA:

Sveučilište u Zagrebu

Tekstilno – tehnološki fakultet

Zavod za dizajn tekstila i odjeće

Rad sadrži: 44 stranice

68 fotografija

50 literaturnih navoda

Mentor/ica: izv. prof. mr. um. Jasminka Končić

Članovi povjerenstva:

izv. prof. dr. sc. Slavenka Petrak, predsjednik/ica (Tekstilno – tehnološki fakultet u Zagrebu),

izv.prof.mr.um. Jasminka Končić, član/ica (Tekstilno-tehnološki fakultet u Zagrebu),

doc.dr.sc. Irena Šabarić, član/ica (Tekstilno-tehnološki fakultet u Zagrebu),

izv. prof. art. ak. slik. Paulina Jazvić, zamjenik člana/ice (Tekstilno – tehnološki fakultet u Zagrebu).

Datum predaje: _____

Datum obrane: _____

Ocjena: _____

SAŽETAK

Ovaj završni rad prikazuje transformaciju mašne kao modnog dodatka u različite odjevne predmete poput ženskih haljina, majica, suknji, jakni, hlača i kupaćih kostima koji se ističu svojom jedinstvenošću i posebnosti. Rad se bavi istraživanjem estetske i konceptualne uloge transformacije mašne u modnome dizajnu i vlastitoj kolekciji ženske odjeće. Stoga se na samome početku propituje povijesna uloga mašne kao estetskog modnog dodatka, upoznaju se njene vrste i dizajneri te spominje i njena upotreba u suvremenoj modi. Nakon toga istraživanjem, odnosno izradom skica i kroja, cilj je transformirati mašnu u samostalan odjevni predmet koji će svojom voluminoznošću i dramatičnošću ostaviti snažan dojam u modi.

Ključne riječi: *mašna, moda, modni dodatak, transformiranje, volumen*

ABSTRACT

This bachelor dissertation shows the transformation of the bow tie from a fashion detail into a variety of clothing items such as women's dresses, shirts, skirts, jackets, pants and swimwear that stand out with its uniqueness and specificity. This labor deals with the exploration of the aesthetic and conceptual role of transformation bow tie in fashion design and in its own fashion collection of women's clothing. Therefore, at the very beginning, it explores the historical role of bow tie as a fashion detail, there are introduced its types and designers and its use in modern fashion is mentioned. After that, by researching or drawing sketches and cut, the goal is to transform the bow tie into a stand-alone clothing item that will leave a strong impression in fashion with its volume and dramatics.

Key words: *bow tie, fashion, fashion detail, transformation, volume*

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. MAŠNA KAO MODNI DODATAK.....	3
2.1. Mašna u kontekstu povijesti odijevanja	3
2.2. Vrste mašni.....	6
2.2.1. Oblici mašni	7
2.3. Osobe koje preferiraju mašnu kao modni dodatak	9
2.4. <i>Black Tie</i> i <i>White Tie</i> odjevni kod	12
2.5. Najpoznatiji dizajneri mašne kao modnog dodatka.....	14
3. UPOTREBA MAŠNE U SUVREMENOJ MODI.....	15
4. RAD NA VLASTITOJ KOLEKCIJI	21
4.1. Mašna kao inspiracija za kreiranje različitih odjevnih predmeta	22
4.2. Izrada varijacija ženske haljine inspirirane mašnom.....	28
4.3. Izrada vlastitog kroja ženske haljine inspirirane mašnom.....	31
4.3.1. Opis modela ženske haljine	32
4.3.2. Konstrukcija prednjeg i stražnjeg dijela temeljnog kroja ženske haljine	33
4.3.3. Modeliranje prednjeg i stražnjeg dijela ženske haljine	35
4.3.4. Dodavanje šavova i poruba za žensku haljinu.....	37
5. ZAKLJUČAK	38
6. POPIS LITERATURE	39
7. POPIS IZVORA SLIKOVNOG MATERIJALA.....	42
8. IZJAVA O AUTORSTVU RADA.....	44

1. UVOD

Mašna, kao modni dodatak, je vrsta tradicionalne kravate.^[1] Na samome početku, odnosno u prvom dijelu ovog završnog rada važno je istražiti njenu povijest i podrijetlo. Postoji tvrdnja da je isplovila na scenu još početkom devetnaestog stoljeća i predstavljala je modifikaciju svog prethodnika tj. klasične kravate. Do sredine 1880-ih godina postala je sastavni dio muške garderobe.^[2] Neki izvori kažu da se pojavila već u osamnaestom stoljeću gdje je služila kao vrpca koja je vezala periku te se zatim vezala i oko vrata.^[3] Nakon što je masovno prihvaćena, doživjela je mnogo promjena u formi i funkciji i pretekla čisto formalne i tradicionalne predrasude. Od uličnog stila pa sve do modnih pista, mašna se izdvojila u mnoštvu različitih stilova. Ona nije detalj namijenjen čisto za formalne događaje. Valja naglasiti kako je kroz povijest mijenjala svoj izgled i oblike pa općenito postoje tri tipa mašni: fiksirana, odnosno unaprijed zavezana, zatim prikopčana ili umetnuta i klasična, odnosno mašna na vezanje, nevezana. Fiksirane su one mašne u kojima je prepoznatljiv čvor ušiven na vrpcu, tj. traku koja ide oko vrata i pričvrsti se. Neke prikopčane mašne skroz izostavljaju traku, umjesto toga spojene su, odnosno prikopčane ravno do ovratnika košulje. Tradicionalna mašna, koja se sastoji od trake od tkanine koju osoba mora svezati rukom, poznata je i pod nazivima poput „samostalna mašna“ ili *freestyle* mašna.^[4] Mašne mogu biti izrađene od bilo kojeg materijala tkanine, ali većina je izrađena od svile, pamuka, vune, lana, poliestera pa čak i trapera, kože ili raznih mješavina tkanina. Svila se koristi zbog tradicije i luksuza, a ostali nabrojani materijali kao zamjena za nju, tj. kao njezina imitacija te su cjenovno u nižem rangu. Svila je primarna i s njom se mogu postići najljepši čvorovi i sjaj, no neki efekti, primjer hrapava površina, ne mogu pa se koriste drugi materijali. Pamučne i lanene mašne najviše odgovaraju ljeti. U hladnijim danima prikladne su vunene, baršunaste i slične mašne jer će zadržavati toplinu tijela.^[5] Mašna potiče intelekt, kreativnost i strpljenje, a ponekad zahtjeva i malo tehničko znanje, možda zato što je neke vrste teže zavezati.^[6] Postavlja se pitanje tko su osobe koje preferiraju mašnu kao modni dodatak. Zabilježeno je da su mašne prije nosili samo obrazovani ljudi poput liječnika, odvjetnika i profesora, ali i ljudi koji su željeli izgledati moćno, odnosno visoko iznad svih.^[7] No osobe, koje nose mašne, zanima mišljenje drugih ljudi o tome. Ipak jedno je sigurno, mašna je danas modni dodatak kojeg nose svi, bez obzira na društveni status, i koji je oduvijek upotunjavao svaku odjevnu kombinaciju. Stoga se također u prvome dijelu potrebno osvrnuti se i na slavne *Black Tie* i *White Tie* odjevne kodove koji su i danas popularni u nekim posebnim prilikama. Mašna odaje eleganciju i pokazuje samouvjerenost muškarca i žene bilo koje dobne skupine pa ju zato vole mnogi

dizajneri. U drugom dijelu završnog rada prikazuje se upotreba mašne u suvremenoj modi. To poglavlje napravljeno je u obliku likovnih analiza pojedinačnih primjera koji su kronološki prikazani. U trećem dijelu završnog rada cilj je transformirati ovaj modni dodatak u nešto sasvim odvažno, odnosno u jedinstveni odjevni predmet te stvoriti vlastitu kolekciju. Isertavanjem, odnosno izradom skica dolazi se do jedinstvenih rješenja, tj. transformacija mašne u kratke hlače, majice, suknje, kupaće kostime, jakne i haljine. U ovome slučaju haljine su posebno zanimljive upravo zbog svoje voluminoznosti i dramatičnosti, stoga tvore zasebnu kolekciju. Proces konstrukcije i modeliranja jedne odabrane haljine je detaljno opisan kao i završni postupak dodavanja šavova i poruba. Na kraju, u zaključku, se rezimiraju dobiveni rezultati. Upravo zato što nijedan modni detalj ne izaziva toliko komentara i emocija kao što izaziva mašna, idealna je za eksperimentiranje. Izgleda zadivljujuće na svakom odjevnom predmetu, no cilj ovog završnog rada je da postane zadivljujuć odjevni predmet. To je izvedivo pomoću prethodnog istraživanja povijesti i podrijetla mašne kao modnog dodatka, njenih vrsta i oblika, osoba koje preferiraju i dizajniraju mašne kao modni dodatak, *Black Tie* i *White Tie* odjevnih kodova te upotrebi mašne u suvremenoj modi. Ljudi koji nose mašne imaju posebnu ljubav prema njima, ali ipak nekima su one vrlo neprivlačne. Poanta proizlazi iz toga da se mašne vole ili ne vole, sredine nema. Kad bi mašna postala odjevni predmet zasigurno nitko ne bi ostao ravnodušan.

2. MAŠNA KAO MODNI DODATAK

U današnje doba mašne su potreban detalj za pravu odjevnu kombinaciju, tj. za večernji izlazak ili poslovnu večeru pogotovo ako se želi odmaknuti od klasike, odnosno nošenja tradicionalne kravate. Svaki modno osviješteni muškarac u svome ormaru mora imati barem nekoliko raznih mašni. Posljednjih nekoliko godina mašne su postale sve češći modni dodatak muškaraca na crvenom tepihu. Iako su se mašne u povijesti smatrale strogo muškim modnim dodatkom, 1920. i 1930. godina službeno su prešle sve spolne granice i uvrstile se u žensku garderobu. Među slavnim nositeljicama mašni u to vrijeme istaknule su se Marlene Dietrich i Katharine Hepburn.^[8] S mašnom se ne može pogriješiti, ako se uz nju odabere prigodno, lagodno i udobno odijelo. Mašna će savršeno izgledati uz odijelo u kojem sako ima jednoredno kopčanje, odnosno samo jedan gumb. Bitno je odabrati košulju čiji vrhovi ovratnika neće previše viriti ispod mašne. Ako sako ima dvoredno kopčanje, kravata je bolji izbor od mašne. Kravata će izgledati elegantnije i vizualno će suziti stas. Prošlog stoljeća razni modni trendovi zasjenili su mašne. Ipak, početkom ovog stoljeća one se ponovo vraćaju u punom svijetlu. Posebnu popularnost mašne su stekle na crvenim tepisima jer ih obožavaju gotovo svi glumci, pjevači i ostale poznate osobe. Kada je glumac Matt Smith preuzeo ulogu doktora Whoa u britanskoj znanstveno - fantastičnoj televizijskoj seriji, britanski list *The Daily Telegraph* izvijestio je nagli porast prodaja mašni.^[9] Svaki ljubitelj mašni zna prepoznati kvalitetu materijala od kojeg je izrađena njegova mašna i posebno će ju njegovati kako bi ju mogao što dulje nositi jer one nisu povezane s brzim modnim trendovima. One su dugovječne i nepokolebljive. Mogu ih krasiti svijetle boje i jedinstveni uzorci izrađeni od širokog spektra visokokvalitetnih tkanina, a jedne od njih su vuna, lan, traper pa čak i koža. Ipak neke mašne, koje su dostupne na tržištu, masovno su proizvedene niskom kvalitetom tkanina te su jeftino izrađene što može izgledati vrlo neukusno. Mašna osigurava autentičnost, odaje eleganciju i pokazuje samouvjerenost muškarca i žene bilo koje dobne skupine. Upravo zato bilježi se da mašne kupuju i stari i mladi, odnosno svi slojevi društva. To dokazuje pravu vrijednost mašne kao modnog dodatka s kojim se pokazuje snažan stav prema životu i društvu.

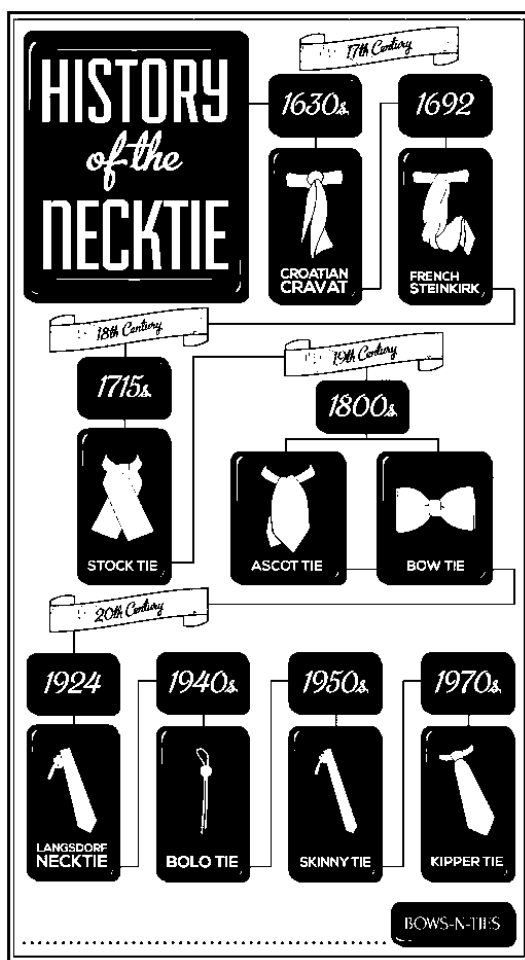
2.1. Mašna u kontekstu povijesti odijevanja

Mašna, kao modni dodatak, je vrsta tradicionalne kravate.^[10] Nakon što je masovno prihvaćena kao modni dodatak za muška elegantna odijela, mijenjala je svoju formu i funkciju te pretekla čisto formalne i tradicionalne predrasude. Od uličnog stila i modnih pista,

izdvojila se u mnoštvu različitih stilova. Ona nije detalj namijenjen čisto za formalne događaje, danas je prikladna za raznorazne zabave upravo zbog inovativnih oblika, boja, uzoraka i tkanina. Pokazuje eleganciju i odvažnost muškarca i žene bilo koje dobne skupine, a vole ih i djeca. Danas je modni dodatak kojeg nose svi, bez obzira na društveni status, i koji je oduvijek upotpunjavao svaku odjevnu kombinaciju. Većina ljudi smatra mašne vrlo privlačnim modnim dodatkom, dok su nekima sasvim nepotrebne. Poanta proizlazi iz toga da se mašne vole ili ne vole, ništa između nema.

Mašna ima hrvatske korijene još od sedamnaestog stoljeća. Nakon turskih provala na hrvatskim je prostorima formirana Vojna krajina, njezini su vojnici bili neprestano dostupni i za ostala europska bojišta. Oni su sudjelovali u njemačkom Tridesetogodišnjem ratu, koji je trajao od 1618. godine do 1648. godine, a bili su prepoznatljivi po „marami“ iliti kratkom šalu koji se nosio oko vrata, odnosno preteči današnje kravate. Od 1635. godine hrvatski vojnici bili su u službi Francuske pa je 1667. godine ustrojena i posebna pukovnija *Royal Cravates*. Naime, ime je dobila ime po Hrvatima koji su bili u njenom sastavu i nosili kravatu. Riječ kravata ime je dobila po riječi *Croat* (Hrvat).^{[11][12]} U to doba nije bilo vojničkih odora, stoga je ovaj zanimljivi dodatak bio jedan oblik prepoznavanja hrvatskih vojnika, odnosno bio je dio bojne opreme. Tvrdi se da je francuski kralj Luj XIV bio upleten u tajne pregovore oko urote Zrinskih i Frankopana, a sve to kako bi Hrvatska došla pod francuski patronat. Iako to nije uspjelo, Luj XIV, 1646. godine počeo je nositi kravatu, upravo zato što je bila puno jednostavnija za upotrebu i ljepša od dotadašnjih visokih okovratnika. To je označilo novi preokret u modi. Dvor je stoga imao svog vlastitog „kravataru“ koji je kralju Luju XVI. svaki dan dostavljao nekoliko kravata. Bitno je još naglasiti da su francuski plemići ubrzo usvojili ovaj novi odjevni predmet koji se nosio *a la Croate*, u prijevodu „na hrvatski način“, što je ujedno postao novi korijen francuske riječi *cravate*. Obični vojnici su nosili kravate od lanena platna, no plemići od čipke ili muslina ili neke druge fine tkanine. Kravatu je kasnije bilo teško zaobići. I Belgijanci i Nizozemci također su je prihvatili, ali je onda prešla i na britansko otočje. To je bilo presudno za razvoj kravate. Osvojila je sve kontinente kao znak kulture i otmenosti. S vremenom su u Francuskoj kravate označavale simbol napretka. Za vrijeme Francuske revolucije nosile su se crne kravate kao znak protesta protiv zastarjelih ideja. Englezi su bili pravi ljubitelji kravate, tj. do početka devetnaestog stoljeća kravate su bile bijele boje, ali su im oni mijenjali boje i uzorke pa su tako postale pravi pokazatelji ukusa. Također kako bi kravata bila još posebnija, Talijani su dodali nove umjetničke elemente u izradi kravate kojim se naglašavala individualnost osobe koja ju nosi. Važno je

spomenuti da postoji osamdeset i pet načinja vezivanja čvora kravate. Najpoznatiji je jednostavni i dvostruki „windsorski čvor“ koji je afirmirao vojvoda od Windsora.^{[13][14]} Od mnogobrojnih prvotnih načina vezivanja kravata, tijekom vremena razvili su se i mnogi drugi oblici, a jedan od njih je bila mašna. Mašna se prvo pojavila kao bitan dio formalne odjeće, a do 1900-ih bila je glavna stavka u svačijem ormaru. U desetljećima nakon kraja Drugog svjetskog rata, postala je manje uobičajena, ali čak i kada je popularnost nestala, ostala je učvršćenje formalne odjeće.^[15] Postoji tvrdnja da se pojavila i prije devetnaestog stoljeća, odnosno početkom osamnaestog stoljeća gdje je svojim oblikom i veličinom bila slična današnjoj. Tijekom Rokoko perioda, perike su nosili samo ljudi plemenitog porijekla. Da bi svezali periku, upotrijebili bi vrpču koja bi se zavezala u mašnu i zatim ponovno vezala oko golog vrata ili zakopčanog ovratnika u drugu mašnu. Ovakav način vezanja bio bi poseban i razlikovao bi se od ostalih stilova u to vrijeme. Kao takve, i ostali ljudi počeli su ih vezati oko vrata tijekom druge polovice osamnaestog stoljeća.^[16]

Slika 1. Kravate kroz povijest

BOW TIE 101

What's the difference between SELF-TIE, PRE-TIED & CLIP-ON?

Self-Tie

Sometimes known as "freestyle," the self-tie bow tie is the classic style and has an organic look when tied. It can be challenging to tie a self-tie bow tie the first few times, but the payoff is well worth the effort.

TIED   UNTIED

Pre-Tied

As the name suggests, a pre-tied bow tie comes pre-tied and the knot is sewn in place. It is easy to put on but any bow tie aficionado will be able to spot the difference.

FRONT   BACK

Clip-On

A clip-on bow tie clips directly onto the collar of your shirt. This style is the least convincing and is most appropriate for small children.

FRONT   BACK

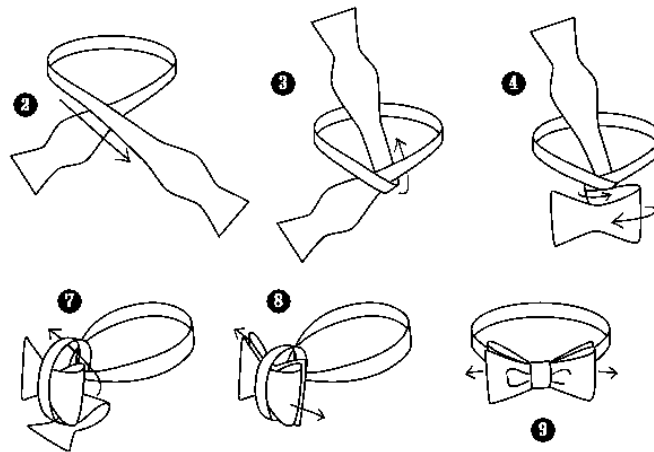
Slika 2. Vrste mašni

2.2. Vrste mašni

Self-Tie iliti klasična **mašna na vezanje**. Poznata je još pod nazivom *freestyle* mašna. Sam naziv ukazuje na upravo ono što se misli, tj. sami vežete svoju mašnu.

Kada se ovakva mašna zaveže, njene linije te oblik donose košulji nove elemente koji se ne mogu usporediti s njenom pretečom, tj. s kravatom. Ona može izgledati vrlo neprecizno, odnosno spontano i nesimetrično zbog samog načinja vezanja.

Nije teško naučiti vezati mašnu, no to zahtjeva strpljenje i malo prakse. Vezanje mašne prvih nekoliko puta može biti teško, ali vježbom se može doći do savršenstva. Iako po mnogim mišljenjima nošenje nezavezane mašne oko ovratnika košulje izgleda vrlo šarmantno. ^[17]

Slika 3. Način vezanja mašne

Pre-Tied ili **fiksirana mašna** je pričvršćena na podesivi pojas, odnosno vezicu ili traku. Mašna je, osim iznimki, predmet koji u jednoj jednostavnoj veličini pristaje svima i vrlo se lako stavlja oko vrata zbog podesive vrpce. Fiksirana mašna ima sasvim drugi karakter od mašne koju je potrebno samostalno zavezati jer je simetrična i nespontana. Vrpce obično imaju ili podesive klizalice ili raspored rupica s unaprijed označenim mjerenjima. Ovakve mašne mogu općenito dobro pristajati veličinama ovratnika između 14,5 inča i 17,5 inča. Fiksirana mašna prikladna je za djecu, ali i za sve one koji nemaju ili ne žele sami vezati mašnu. ^[18]

Clip-On iliti **prikopčane mašne** imaju metalnu kopču koja se spaja izravno na ovratnik košulje. Vrlo ih je jednostavno i brzo staviti, a prikladne su i za djecu. ^[19]

2.2.1. Oblici mašni

Leptir mašna

Na slici 4. prikazana je leptir mašna. Ovo je jedan od najpoznatijih oblika mašni. Leptir mašna je najuobičajeniji stil poznat većini ljudi, a to je vrlo vjerojatno zato što pristaje mnogim oblicima lica od okruglog do kvadratnog. Ono što ju čini vrlo popularnom je upravo to što se može nositi u bilo kojoj prigodi. Visoka je otprilike 2,3 inča te se lako veže. Zbog toga se preporučuje ljudima koji tek žele nositi mašne. Vjerojatno svaki muškarac u svome ormaru ima barem jednu leptir mašnu.^[20]

Slika 4. Leptir mašna

Velika leptir mašna

Na slici 5. prikazana je velika leptir mašna. Velika leptir mašna, kako sam naziv kaže, je veća od obične leptir mašne i ima opušteniji oblik. Ponekad se nosi u kombinaciji s formalnom odjećom, ali odlično izgleda i u ležernim stilovima odijevanja. Ovakve mašne prikladne su za visoke muškarce.^[21]

Slika 5. Velika leptir mašna

Šišmiš mašna

Na slici 6. prikazana je šišmiš mašna. Ovakve mašne su tanke i ravne. Pružaju čist i simetričan izgled. Ovo je oblik najnižih mašni, odnosno visina im je manja od 2 inča. Pružaju moderan trendovski izgled. Iako nisu toliko formalne kao leptir mašna, mogu se nositi u ponekim svečanim prigodama.^[22]

Slika 6. Šišmiš mašna

Dijamant mašna

Na slici 7. prikazana je dijamant mašna. Ovaj oblik mašne brzo je stekao svoju popularnost. Krajevi mašne nisu simetrični, već su usmjereni tako da pružaju izgled dijamanta. Kada se zaveže, zbog svoje asimetričnosti, podsjeća na tradicionalnu mašnu koja se veže rukom.^[23]

Slika 7. Dijamant mašna

Zaokružena mašna

Na slici 8. prikazana je zaokružena mašna. Ovaj oblik je najrjeđi od svih opisanih oblika. Baš kao što ime kaže, ovaj oblik mašne ima zaobljene krajeve umjesto izravnanih. Ovakva mašna

prikladna je za sve opušteno prilike, a često se izrađuje od pamuka ili nekog grubljeg materijala.^[24]

Slika 8. Zaokružena mašna

2.3. Osobe koje preferiraju mašnu kao modni dodatak

Vidljivo je da niti jedan modni dodatak ne izaziva toliko emocija koliko izaziva mašna. Prisutnost mašne uvijek primamljuje brojne komentare. Nošenje mašne nekima je vrlo zanimljivo, dok se neki zgražaju nad njom. Ona potiče intelekt, kreativnost i strpljenje, a zahtjeva i malo tehničko znanje upravo zbog toga što je neke vrste teško vezati.^[25] Mašne su prije nosili, ali i danas nose arhitekti, političari, liječnici, odvjetnici i profesori te drugi.^[26] Zanimljivo je kako ih danas nose, bez obzira na društveni status, svi oni koji žele s njima izgledati ugledno i moćno. Ali možda, najviše od svega, osoba koja nosi mašnu pokazuje stav u kojem ju nije briga za ono što drugi ljudi misle o njoj i o nošenju mašne kao modnog dodatka. Nošenje mašne oslikava nečiju osobnost. One nude više mogućnosti za izražavanje od običnih klasičnih kravata koje su češće viđane. S mašnjama se ne može pogriješiti jer ju mogu nositi i muškarci i žene svih uzrasta i prikladne su za sve životne situacije. Od onih na kojima se zahtjeva poseban svečani odjevni kod pa sve do opuštenih prilika, zabava, večera i slično. Kada osoba jednom kupi mašnu, vjerojatno će ih kupovati još i zauvijek. One dosadne modne kombinacije učine ispunjenim i vrlo atraktivnim. Zaista nema prepreka u nošenju mašni, jer i djeca, vidjevši od svojih roditelja, mogu se zaljubiti u njih i uvrstiti ih u svoje modne dodatke. Stariji muškarci njome mogu pokazati svoju odvažnost i mudrost koju su stekli tijekom godina, upravo to što ona predstavlja. Popularna percepcija često povezuje mašne s određenim zanimanjima. Neka i već spomenuta zanimanja su arhitekti, ekonomisti, odvjetnici, sveučilišni profesori, nastavnici, konobari, političari, pedijatri i drugi. Sva ta zanimanja su vrlo ugledna i cijenjena, a kako bi se to dodatno istaknulo, mašne dolaze kao

modni dodatak. One se ne mogu spustiti na mjesta gdje bi se mogle zaprljati ili gdje bi mogle, slučajno ili namjerno, zadaviti osobu koja ju nosi, kao što je sve to može dogoditi u slučaju nošenja obične kravate. Klaunovi ponekad upotrebljavaju ogromnu mašnu kako bi postigli što zanimljiviji izgled. Klasični glazbenici tradicionalno nose bijele ili crne mašne. One su također povezane s vjenčanjima, upravo zbog svoje gotovo univerzalne uključenosti u tradicionalnu formalnu odjeću. Mašne ili njene male varijacije danas se nalaze i u ženskoj odjeći i to ne samo u poslovnom svijetu. Osamdesetih godina prošlog stoljeća žene, posebno u pravnom svijetu, bankarstvu i korporaciji, nosile su vrlo konzervativnu odjeću s mašnom kao modnim dodatkom. Obično su ju nosile sa zakopčanim bluzama, no bile su nešto voluminoznije od standardnih muških te od istih tkanina i boja.^[27] Dakle, ovaj modni dodatak afirmiran u devetnaestom stoljeću, imao je pozitivan odjek sredinom dvadesetog stoljeća jer su ga podupirale i slavne osobe u stvarnom svijetu poput predsjednika Franklina Roosevelta i političara Winston Churchilla, kao i glumaca Humphrey Bogarta i Franka Sinatre. Tu su još i Abraham Lincoln, Alberta Einsteina i Sigmund Freud. Karl Marx je jedan od mnogih značajnih ljudi iz devetnaestog stoljeća koji su bili fotografirani s mašnjama. Portreti američkih predsjednika od Van Burena preko McKinleya također su prikazani s mašnjama. Slavne osobe itekako mogu pozitivno utjecati na prodaju mašni. Noseći mašne u poslovnom svijetu pokazuju svoj osobni stil, snažno utječu na svoje obožavatelje koji ih žele slijediti u modi i imati identične mašne poput njihovih među svojim modnim dodatcima. Primjer za to su slavne osobe poput Tucker Carlsona, Raj Bhakta, Matt Smitha i drugih. Neke poznate osobe koje su nosile ovaj modni dodatak, u dvadesetom i dvadeset i prvom stoljeću su arhitekti, Le Corbusier, Peter Eisenman, Walter Gropius, Louis Kahn, Owen Luder, nastavnici i sveučilišni profesori, Leon Botstein, Donald J. Cram, Angus Deaton, William Durden, E. Gordon Gee, Alexander Fleming, Eric R. Kandel, Erwin Schrödinger, Daniel J. Boorstin, Bill Nye, Alexander Oparin, Murray Rothbard, Arthur Schlesinger, Jr., Chris Whittle, Peter Morici, zabavljači i medijske osobe kao što su komičari, Charlie Chaplin, Garry Moore, Stan Laurel, Frank Muir, Pee-wee Herman, Mark Russell, Paul F. Tompkins, novinari i komentatori, spomenuti Tucker Carlson, John Daly, Dave Garroway, Tom Keene, Roger Kimball, Janusz Korwin-Mikke, Irving R. Levine, Russell Lynes, Tom Oliphant, Harry Smith, Charles Osgood, Jeffrey Tucker, Timothy White, George Will, Matthew Winkler, ostali zabavljači, Fred Astaire, spomenuti Raj Bhakta, Bud Collyer, Alton Brown, Matthew Lesko, Christopher Kimball, modni dizajneri, Manolo Blahnik, Alber Elbaz, odvjetnici, Archibald Cox, Edward H. Levi, Louis Lowenstein, John Paul Stevens, Joseph N. Welch, političari i politički aktivisti, Abraham Lincoln, Thomas J. Bliley, Jr., Earl Blumenauer, Winston

Churchill, Tom Connally, Adolfo Ruiz Cortines, Mo Cowan, Janusz Korwin-Mikke, Daniel Patrick Moynihan, Theodore Roosevelt, Franklin Roosevelt, Karel Schwarzenberg, Wolfgang Schüssel, Anthony A. Williams, Peter Dunne, psiholozi i psihijatri, Aaron T. Beck, Alfred Kinsey, Theodore Millon, sportaši, Richard Sherman, Mike Hawthorn, Dhani Jones, Bill Torrey, ostali imućni ljudi, Saul Bellow, Robert Denning, Steve Jobs, C. Everett Koop, Jim Rogers, Albert Schweitzer, Elon Musk. Mašne su također nosili i izmišljeni likovi što se odnosi na filmove, animirane filmove, crtiće i stripove. Neki likovi iz filmova su Blaine Anderson, Chuck Bass, Billy Bunter, The Doctor, Hercule Poirot, Indiana Jones, likovi iz crtića i stripova, Boo-Boo Bear, Magilla Gorilla, Huckleberry Hound, Jerry, miš iz crtića Tom and Jerry, The Cat in the Hat, Donald Duck, Count Duckula, Mickey Mouse, Porky Pig, Waylon Smithers lik iz The Simpsons a i brojni drugi. Visoka modna elita i slavne osobe kao što su Johnny Depp, Justin Timberlake, Rihanna, Drew Barrymore i Janelle Monáe također su ljubitelji mašni. Kako uklopiti mašnu u svakodnevni stil pronać će se na modnim blogovima diljem svijeta. Većina osoba nosi mašu radi estetskih razloga, no postoje i neki praktični razlozi. Nije kao klasična kravata koja se prilikom prvog naglog pokreta odmah okrene, mašna čvrsto stoji i ne pomiče se pa je stoga, prikladna za posao koji zahtjeva gledanje kroz mikroskop, poslove u kuhinji gdje ju nije lako zaprljati, što je slučaj s klasičnom kravatom, a prikladna je i za bicikliste i motocikliste jer neće letjeti u zraku tijekom vožnje.^[28]

Slika 9. Winston Churchill

Slika 10. Frank Sinatra

Slika 11. Mickey Mouse

Slika 12. Jerry, iz crtića Tom and Jerry

2.4. *Black Tie* i *White Tie* odjevni kod

Black Tie, poznat kao *Cravat noir* u Francuskoj, je poluformalni večernji odjevni kod. Potječe iz zapadne britanske muške večernje odjeće iz devetnaestog stoljeća. Obično bi se nosio na događajima koji se odvijaju nakon devetnaest sati poslijepodne. *Black Tie* je manje formalan, nego *White Tie* odjevni kod koji uključuje osobu koja nosi frak, pripijenu košulju, prsluk i bijelu leptir mašnu. Visoke crne hlače i lakirane kožne cipele dovršavaju cjelokupan izgled. Šešir i bijeli šal prihvatljivi su kao modni dodatci. Žene nose dugačku večernju haljinu i po želji, nakit, tigaru, malu torbicu i večernje rukavice. No, *Black Tie* formalniji je od poslovnog odjavnog koda. Obično uključuje muškarca koji nosi bijelu košulju, crnu leptir mašnu, prsluk ili cummerbund, smoking i crne lakirane cipele. Ženski *Black Tie* odjevni kod se s vremenom mijenjao, ali tradicionalno se nose večernje cipele, haljina bez rukava koja je doseže do gležnja ili do poda te rukavice. Ovaj odjevni kod nosi se na privatnim i javnim večerama, balovima i zabavama.^[29] Smoking se prvi put spominje 1865. godine u poslovnoj knjizi krojačkog obrta Henry Poole & Co. u zapisanoj narudžbi od strane Princa od Wallesea, kasnije kralja Edwarda VII. koji je zatražio kratki ponoćno plavi smoking.^[30] Tijekom edvardijanskog doba, nošenje crnog prsluka i crne mašne sa smokingom postala je konvencija koja je utemeljila osnovu trenutnog *Black Tie* odjavnog koda. Smoking je također sve više prihvaćen na manje formalnim večernjim prilikama, kao što su okupljanja kada je toplo vrijeme ili intimne večere s prijateljima.^[31] Nakon Prvog svjetskog rata, smoking postao dio večernje odjeće, dok je frak bio ograničen na izuzetno formalne ili svečane prigode. Tijekom ovog međuratnog razdoblja, smoking s dvostrukim kopčanjem, košulje s ovratnikom i cummerbund postali su popularni na *Black Tie* događanjima.^{[32][33]} U desetljećima nakon Drugog svjetskog rata, *Black Tie* postao je odjevni kod za posebne prilike, a ne standardna večernja odjeća. U

pedesetim godinama smoking je bio u boji i s uzorkom. Šezdesetih i sedamdesetih godina prošlog stoljeća paleta boja se pomaknula od izblijeđenog do blistavog sjajnog i pastelnog sjaja, kao i košulje s izrezom, dok su ovratnici postali širi.^{[34][35][36]} Osamdesetih i devedesetih godina prošlog stoljeća vratio se nostalgičan stil, a crni smoking i hlače ponovno su postali gotovo univerzalni. Dvadeset i prvo stoljeće doživjelo je opuštanje prethodnih strogih standarda, odnosno ponoćna plava ponovno je postala popularna.^[37] U dvadeset i prvom stoljeću *Black Tie*, kao što je već spomenuto, se često smatra poluformalnim odjevnim kodom. Porijeklo *White Tie* odjevnog koda može se pratiti do kraja osamnaestog stoljeća, kada su muški pripadnici visokog sloja društva počeli napuštati tradicionalne hlače, čipkaste košulje i bogato ukrašene večernje kapute i zamijenili ih s ozbiljnim frakovima u tamnim bojama. Do 1840-ih godina minimalistička crno-bijela kombinacija postala je standardna večernja odjeća za muškarce iz višeg sloja društva. Na prijelazu iz dvadesetog stoljeća, bijela je postala jedina boja prsluka i leptir mašni nošenih uz odijelo što je bilo u kontrastu s crnim leptir mašnjama i prslucima sa smokingom, odnosno *Black Tie* odjevnim kodom. Od 1920-ih godina kasnije, *Black Tie* polako je zamijenio *White Tie* kao večernju odjeću za važne događaje.^[38] Time u dvadeset i prvom stoljeću *White Tie* više nije tako čest. *White Tie* danas je rezerviran za posebne prilike, osobito državne večere i vrlo odabranu skupinu društvenih događaja i vrlo formalna vjenčanja. Bečki bal, poznat kao *Wiener Opernball* te dodjele Nobelovih nagrada su događaji s *White Tie* odjevnim kodom. Neka europska sveučilišta zahtijevaju upravo taj odjevni kod na svečanostima kod dodjeljivanja doktorskih diploma i nagrada.

Slika 13. *Black Tie* odjevni kod

Slika 14. *White Tie* odjevni kod

2.5. Najpoznatiji dizajneri mašne kao modnog dodatka

Privatna tvrtka Charvet koju je osnovao Christofle Charvet u Parizu, odnosno Francuskoj 1838. godine, najpoznatija je tvrtka koja se ističe dizajniranjem, proizvodnjom i prodajom košulja, kravata, mašni, bluza, pidžama i odijela u trgovini u Parizu i na međunarodnoj razini putem luksuznih trgovaca. Charvet je najranija tvrtka proizvodnje košulja i kravata na svijetu koja je stekla je međunarodni ugled za visoku kvalitetu svojih proizvoda i široku paletu dizajna i boja. Charvet kravate rangirane su kao najbolje dizajnerske kravate u SAD-u. Ručno su izrađene tkaninama koje su prošle dodatnu obradu kako bi se postigao dodatan sjaj i fluidnost vezanja čvora. To je tvrtka koja razvija vlastite ekskluzivne uzorke i boje.^{[39][40]} Zatim, Duchamp tvrtku 1989. osnovao je Mitchell Jacobs u Londonu. Tvrtka je dobila ime po francuskom umjetniku Marcelu Duchampu. Duchamp je u početku bio specijaliziran za manžete, a kasnije, odnosno 1992. godine za kravate, mašne i košulje s karakterističnim bojama i futurističkim dizajnom. Kada je Marc Psarolis kupio tvrtku 2006. godine, nastavio je s ekspanzivnom prodajom. Tvrdi kako uvijek treba nositi kravate ili mašne jer one postavljaju standarde i daju određenu eleganciju.^[41] Među najistaknutijim dizajnerima mašni također se ističe britanski modni dizajner Paul Smith. Prvobitno se proslavio dizajniranjem muške odjeće, ali kasnije stekao je slavu i u drugim područjima. Njegova tvrtka osnovana je 1970. godine i proširila se u više od 70 zemalja. Njegove kravate i mašne izrađene su od vrhunske svile.^[42] Danas je sve više i više dizajnera mašni. Pretraživanjem internetskih stranica mogu se pronaći mnogi od njih koji nude raznolike mašne za svačiji ukus. Mašne se razlikuju u dizajnu, cijenama i popularnosti. Još neki od hvaljenih dizajnera mašni su Aleksander McQueena te Saint Laurent. Jared Leto na dodjeli Oscara 2014. kombinirao je crvenu mašnu brenda Saint Laurent s bijelim blejzerom i bijelom košuljom čime je stvorio zadivljujući izgled. Također, Marc Jacobs i Tom Ford proizvode više formalnije mašne, dok su opuštenije i razigrane mašne pronađene kod Band of Outsidersa, Alexandera McQueena, Duchampa, Rag & Bonea, Hugo Bosa, Stefana Riccia, Dunhilla, Dolce & Gabbane, Turnbull & Assera, Etona, Ralph Laurena i drugih.

Slika 15. Mašna brenda Duchamp

Slika 16. Mašna dizajnera Toma Forda

3. UPOTREBA MAŠNE U SUVREMENOJ MODI

Mašne se sve više ističu u suvremenom zapadnom društvu, a to se najviše vidi na poslovnim sastancima, formalnim događanjima, školama i fakultetima, a ponekad i kod kuće. Kao što je već spomenuto, mašne su ovog stoljeća ponovno doživjele svoj procvat i to na zabavnim i formalnim događajima. Muškarci mašne najčešće nose s odijelima gdje se pokušava prenijeti formalan iliti ozbiljan dojam bilo u poslovnim ili privatnim prostorima. Tradicionalno mišljenje i dalje vrijedi, što znači da mašne najviše pristaju uz smoking. U većini slučajeva mašna je dobra alternativa za klasičnu i ascort kravatu. U današnje doba postala je popularnija među ženskom populacijom svih dobnih skupina, nego muškom. Sve se češće viđa kao ženski ukras na odjeći i modnim dodatcima u svim oblicima, bojama i tkaninama. To će se dokazati likovnom analizom pojedinačnih primjera, odnosno osvrnut će se na slavnog dizajnera Cristobala Balenciagu koji je često i vješto koristio mašne u svom stvaranju. Balenciaga je jedan od najznačajnijih dizajnera u modnoj povijesti. Sve svoje ideje, odnosno modne ilustracije s papira vješto je realizirao na raznim tkaninama. Želio je promijeniti način nošenja ženske odjeće. Otvorio je svoju kuću u Parizu u kolovozu 1937. godine, nakon što je bio prognan iz svoje rodne Španjolske. Tamo je brzo postao uspješan, a kupci su riskirali svoju sigurnost da putuju u Pariz tijekom Drugog svjetskog rata kako bi kupili njegove kreacije. Odjeća koju je stvarao imala je volumen i bila je drugačija od popularnog, krivudavog oblika pješčanog sata kojeg je Christian Dior promovirao svojim *New Lookom*. 1953. dizajnirao je „balon“ jaknu koja je okruživala gornji dio tijela. Godine 1957. dizajnirao je visoko strukiranu *baby doll* haljinu, „balon“ suknju i drugo. Balenciaga je postigao ono što se smatra njegovim

najvažnijim doprinosom u svijetu mode, a to je nova silueta za žene. Tijekom svoje karijere bio je mentor mnogim dizajnerima, a jedni od njih su bili Hubert de Givenchy, Emanuel Ungar i Oscar de la Rente.^[43]

Slika 17. Cristobal Balenciaga, „balon“ haljina, 1950.

Slika 17. prikazuje model iz rujna 1950. godine za izdanje Voguea. Fotografiju je snimio Irving Penn.^[44] Ova predimenzionirana haljina, kako joj i sam naziv kaže, definitivno podsjeća na balon. Karakteriziraju ju je gornji i donji puf dio. Ostavlja „vrećast“ izgled zbog svojih nepravilnih nabora i prekriva cijelo tijelo. No, kako haljina ne bi izgledala dosadno, mašna oko vrata zaokružila je cjelokupan izgled. Zanimljivo je kako se ovo može usporediti s pravim balonom jer svaki balon potrebno je zavezati vrpcom u mašnu da se ne ispuše. Da ove mašne nema, cijeli zadivljujući dojam samo bi nestao.

Slika 18. Cristobal Balenciaga,večernja haljina, jesen/zima 1950.-1951.

Na drugom primjeru, odnosno na slici 18. prikazana je večernja haljina bez bretela izrađena od bijelog satena te ukrašena sa zlatnim i srebrnim vezom oko kojih se nalaze bijele perlice što sve zajedno tvori lišće i cvijeće, odnosno floralne motive. Cijeli izgled upotpunjava vrpca izrađena od brončanog tafta koja prelazi preko kukova i veže se na leđima u mašnu. Iako je haljina bogata detaljima koji stvaraju haptičnu površinu, sva pažnja je usmjerena na brončanu mašnu upravo zbog svoje voluminoznosti, odnosno predimenzioniranosti. Također vidljivo je vrlo lijepo međusobno slaganje brončane boje mašne s „prljavo“ bijelom haljinom i usklađenost s detaljima. Mašna ovdje posebno naglašava struk, doseže do poda i djeluje vrlo spontano. Ovaj primjer savršeno prikazuje kako mašna može izgledati dobro bilo koje veličine na bilo kojem dijelu tijela, odnosno prikazuje se novi način nošenja mašne i autentičnost cjelokupnog izgleda.

Slika 19. Cristobal Balenciaga, *Cocktail* haljina, 1951.

Ovu *cocktail* haljinu, na slici 19., izrađenu od crnog tafta karakteriziraju nepravilni nabori i vrlo uzak struk. Kako bi se takav postigao, dodana je mašna koja u ovom primjeru nema samo estetsku funkciju. Ona služi kao pojas koji je zamijenio kopčanje. Sprijeda se veže i time stvara već spomenute nepravilne nabore koji daju „vrecasti“ izgled haljini. Voluminoznost, nepravilnost, naboranost samo su neki od karakteristika ove mašne.

Slika 20. Cristobal Balenciaga, haljina, 1953.

Kako bi se dodatno začinila ova ženska haljina, na slici 20., mašne su dodane na rukave gdje imaju i estetsku i funkcionalnu ulogu. One ovdje služe u funkciji „kopčanja“ orukvice, kao trake na kraju rukava koje se vežu u mašnu na željenoj poziciji na ruci. Na ovoj fotografiji prikazana je Georgia Hamilton koja je bila jedna od najpopularnijih modela prošlog stoljeća.

Slika 21. Cristobal Balenciaga, haljina bez struka, 1957.

Kada je Balenciaga predstavio svoju haljinu bez definiranog struka 1957. godine, to se smatralo vrlo radikalnim potezom jer je to i dalje to bilo vrijeme kada je vladala silueta Diorovog *New Looka*. No, unatoč tome ova je haljina ipak plijenila pozornost zbog zanimljivog dodatka. Mašne ni ovdje nemaju samo estetsku ulogu, već su rezultat vezivanja materijala u svojstvu pozicioniranja krajnjih dijelova kreacije uz anatomiju tijela radi željene forme same modne kreacije.

Slika 22. lijevo: Cristobal Balenciaga, 1963., desno: Tom Ford, 2011.

Slika 22. na lijevoj strani prikazuje dizajn Cristobala Balenciage, odnosno top sa zanimljivim vezanjem. Fotografiju je snimio Karen Radkai za Vogue 1963. godine.^[45] Top karakterizira mašna koja ima i estetsku i funkcionalnu ulogu. Da bi se postigao zanimljiv i dinamičan izgled mašna se veže s prednje strane struka, no da mašna nije vezana, materijal bi visio na leđima, a naprijed ne bi bilo nabora. Na desnoj strani prikazan je top Toma Forda iz 2011. godine koji se inspirirao upravo ovim Balenciaginim dizajnom. Njegov top ne razlikuje se previše. Dizajn je vrlo sličan, osim dekoltea koji je malo dublji u odnosu na Balenciagin.

Slika 23. Lady Gaga u Balenciaga haljini, 2015.

Na slici 23. Lady Gaga je pokorila crveni tepih u voluminoznoj, kimono haljini ukrašenoj perjem na događaju *Met Gala*, održanom u muzeju umjetnosti Metropolitan u New Yorku na temu *China: Through the Looking Glass*. Haljinu upotpunjuje crna mašna prišivena u struku koja doseže do poda i skreće svu pozornost na sebe. Ovu pomalo mračnu i mističnu kombinaciju, zbog nekorištenja boja i tamne šminke, potpisuje dizajner Alexander Wang kao kreativni direktor Balenciage. ^[46]

Mašne su u trendu za posljednjih nekoliko sezona, ali u 2018. postale su sve veće i veće, odnosno voluminoznije te još jedinstvenije. Mnogi modni dizajneri ove godine odabiru dodavanje mašni na svoje vjenčalice. Kao takve izgledaju vrlo moderno i ženstveno. Također vrlo dobro izgledaju kao detalj na dugačkim večernjim haljinama.

Slika 24. (lijevo) Vjenčаница dizajnerice Caroline Herrere

Slika 25. (sredina) Vjenčаница Viktor & Rolf

Slika 26. (desno) Haljina dizajnera Elia Saaba

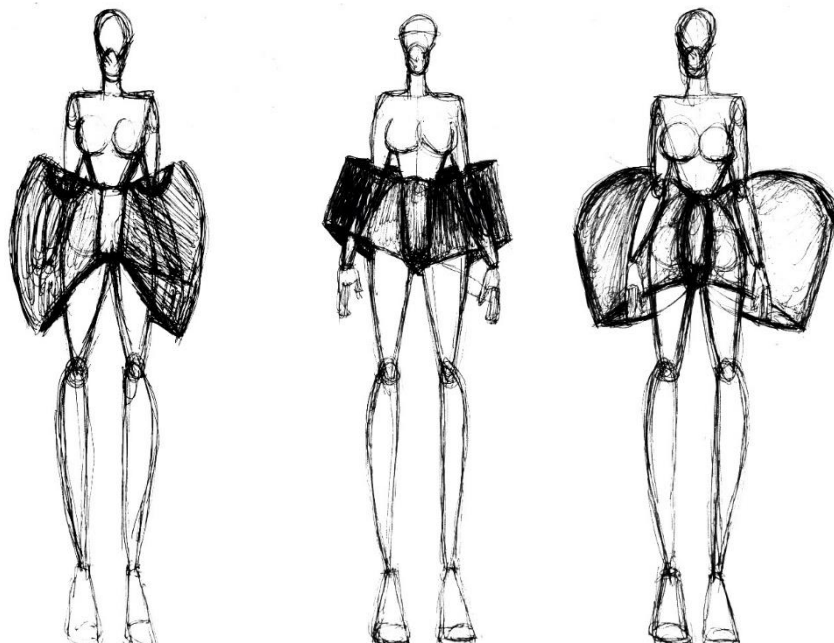
4. RAD NA VLASTITOJ KOLEKCIJI

Modni dizajner neprestano istražuje neiskorištene mogućnosti i prilike, teksture, boje i uzorke, kako bi mogao izraziti svoje nove kreativne ideje. Koliko će to biti uspješno u estetskom i funkcionalnom smislu, zavisi od njegove kreativnosti, ali i o praćenju modnih trendova. Dizajner uvijek mora biti spreman na likovnu igru. Modna odjeća izrađuje se najčešće za dvije kolekcije (proljeće-ljeto ili jesen-zima) te se predstavlja na sajmovima, revijama i drugim prigodama, gdje se ugovara prodaja za sljedeću sezonu. Izrada kolekcije podrazumijeva prikupljanje ideja, kreiranje i oblikovanje odjevnih predmeta, konstrukciju

odjevnih predmeta, kratki opis modela, standardizaciju novih krojnih dijelova, izradu krojnih slika i utvrđivanje utroška materijala^[47] Istraživajući mašnu u kontekstu povijesti odijevanja, njene vrste i oblike, osobe koje preferiraju nositi mašnu kao modni dodatak, *Black Tie* i *White Tie* odjevni kod, njene najpoznatije dizajnere te njenu upotrebu u suvremenoj modi ona se pokušava pretvoriti u nešto sasvim novo, odnosno samostalan odjevni predmet koji je namijenjen ženama. Dakle, inspirirajući se mašnom kao modnim dodatkom nastaje niz ženskih odjevnih predmeta koji poprimaju njen izgled i oblik te stvaraju jedinstvenu kolekciju. Svaki od tih odjevnih predmeta karakterizira voluminoznost i raskošnost, ali istodobno profinjenost i ženstvenost.

4.1. Mašna kao inspiracija za kreiranje različitih odjevnih predmeta

Kako bi se uveli noviteti u svijetu mode i kako je ovaj modni dodatak postao posebno popularan prošle 2017. i ove 2018. godine među modnim dodacima, posebice u ženskoj odjeći, obući i dodacima, primjerice na haljinama, majicama, hlačama, torbama, tenisicama, sandalama i slično, javila se želja za izradom samostalnog odjevnog predmeta baziranog na sam izgled mašne. Kreirajući nešto sasvim novo, obogaćuje se modni svijet i potiče druge modne dizajnere da počnu razmišljati o mašni na sasvim drugi način. Ovdje je mašna poslužila kao inspiracija za hlače, majice, jakne, kupaće kostime, suknje i haljine.

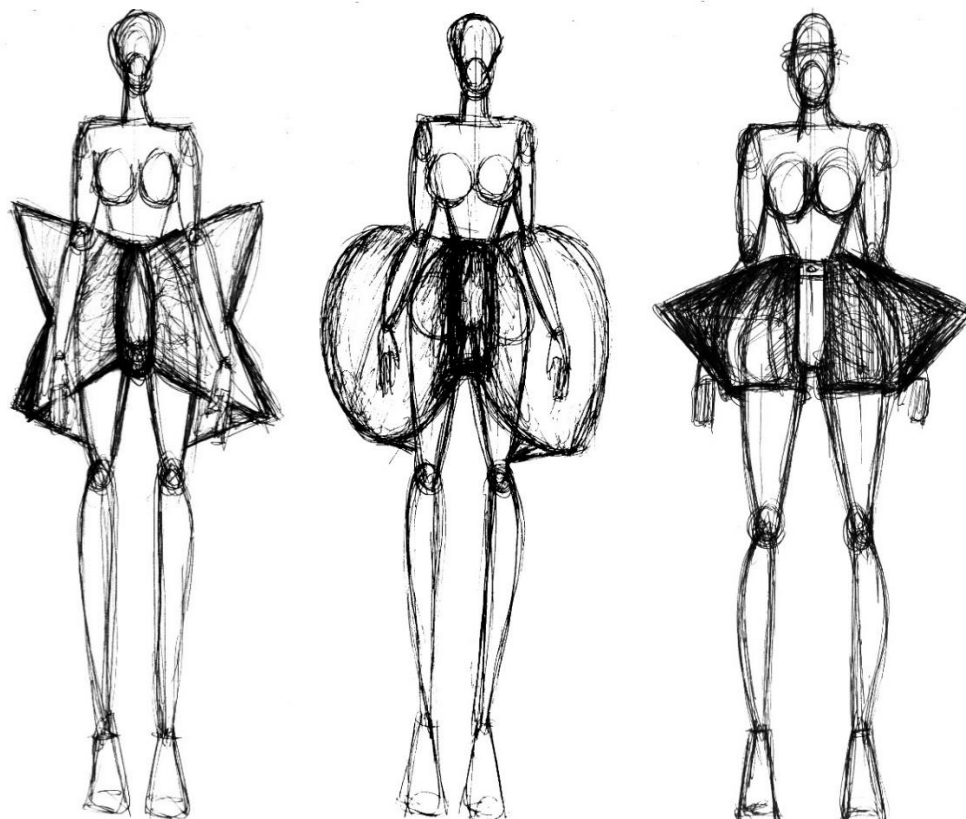

Slika 27. (lijevo) Ženske mašna hlače dubokim džepovima

Slika 28. (sredina) Ženske mašna hlače s otvorima za ruke

Slika 29. (desno) Ženske zaobljene mašna hlače

Kako bi hlače najvjernije prikazivale mašnu, one su kratke i vrlo široke sa simetričnim nogavicama. Na slici 27. prikazane su hlače sa zaobljenim krajevima i neravnim nogavicama. Kopčanje je skriveno s prednje strane poput klasičnih hlača. Ovaj model ima karakteristične duboke džepove koji mogu poslužiti za skrivanje ruku ili spremanje osobnih stvari. Slika 28. prikazuje vjernu imitaciju šišmiš mašne. Krajevi ovih hlača su zatvoreni, ali imaju prolaze za ruke u kojima donji dio ruke izviruje van. Slika 29. prikazuje hlače koje karakterizira visoki i široki luk koji se ravno spušta prema neravnim zaobljenim nogavicama

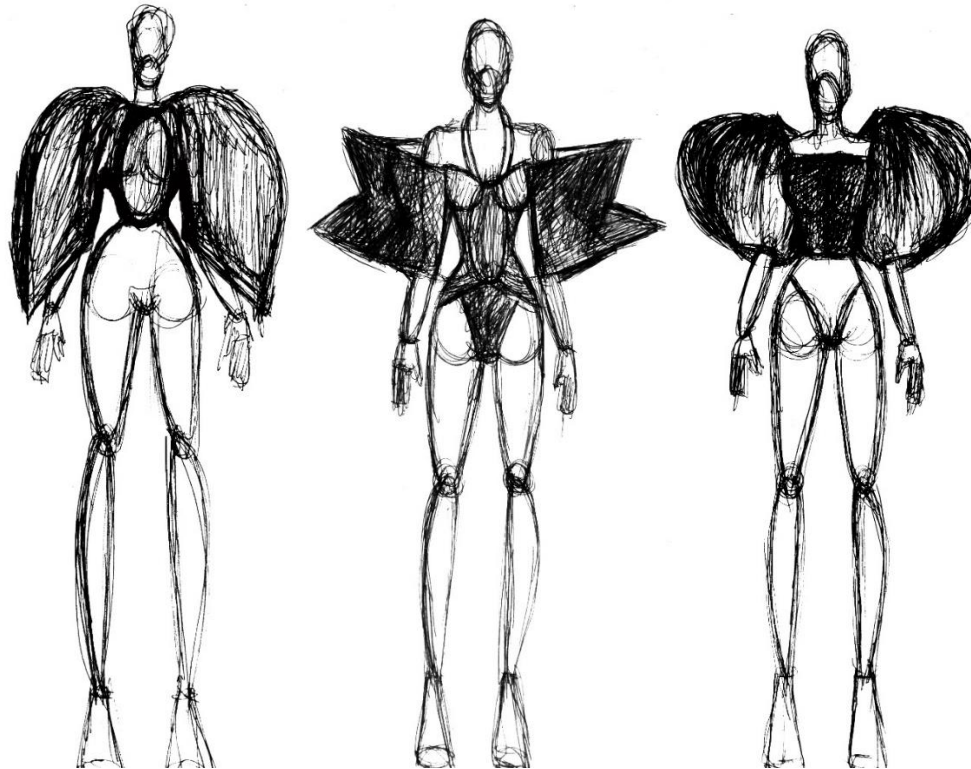
Slika 30. (lijevo) Ženske mašna hlače s karakterističnim špičastim krajevima

Slika 31. (sredina) Ženske zaobljene mašna hlače

Slika 32. (desno) Ženske mašna hlače s dva špičasta kraja

Slika 30. prikazuje hlače po dva špica s jedne i s druge strane. Stražnja strana nogavica dulja je u odnosu na prednju stranu. Slika 31. također prikazuje vrlo voluminozne hlače, sa zaobljenim i simetričnim nogavicama i širokim skrivenim patentnim zatvaračem. Ovakve hlače vjerni su prikaz velike leptir mašne. Slika 32. prikazuje špičaste krajeve hlača. One su nastale kao inspiracija na dijamant mašnu.

Na slikama 33.,34. i 35. prikazuju se majice s vrlo naglašenim rukavima. Na slici 33. oni su dugi, neravni i vrlo široki. Na slici 34. oni počinju ispod ramena i dosežu do lakta. Karakteriziraju ih špičasti krajevi. Majica ima i vrpцу koja se veže oko vrata. Slika 35. prikazuje vrlo „napuhane“ rukave koji dosežu do lakta. Riječ je o predimenzioniranim puf rukavima koji su inspiracija na zaokruženu mašnu.

Slika 33. (lijevo) Mašna majica s voluminoznim rukavima

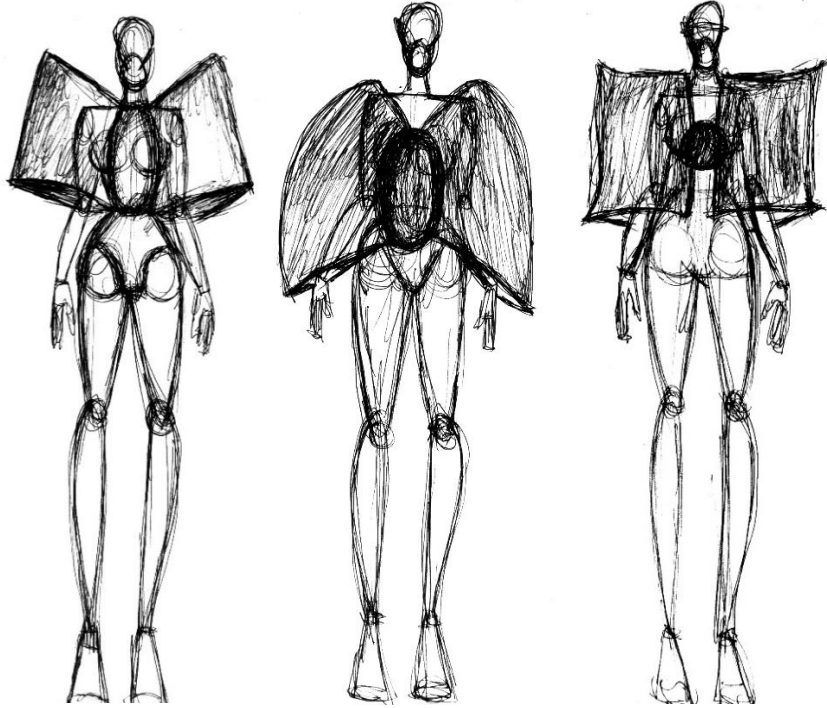
Slika 34. (sredina) Mašna majica sa špičastim rukavima

Slika 35. (desno) Mašna majica s predimenzioniranim puf rukavima

Jakne se također najviše razlikuju po dizajnu rukava. Na slici 36. rukavi naglašavaju ramena tako da odlaze visoko u špic. Dosežu do lakta i imaju velik otvor za ruke i mali otvor oko vrata. Kako su u ovoj jakni prednji, prsni i stražnji, leđni krojni dijelovi spojeni s rukavima, ruke nije moguće podizati iznad glave. Kopčanje je predviđeno na leđima po cijeloj dužini jakne, odnosno od vratnog izreza do linije struka. Na slici 37. prikazana je jakna s dugim rukavima koji tvore lagano zaobljeni „V“ vratni izrez. Okrugli krojni dio na prednjem, prsnom dijelu u sredini skriva kopčanje pa se može usporediti s brošem. Slično je prikazano i na slici 38. gdje je krojni dio u sredini manji, ali isto se kopča kao i na prethodnom primjeru.

Ovakva jakna naglašava ramena koja njome postaju vrlo široka te se ta širina spušta do laktova.

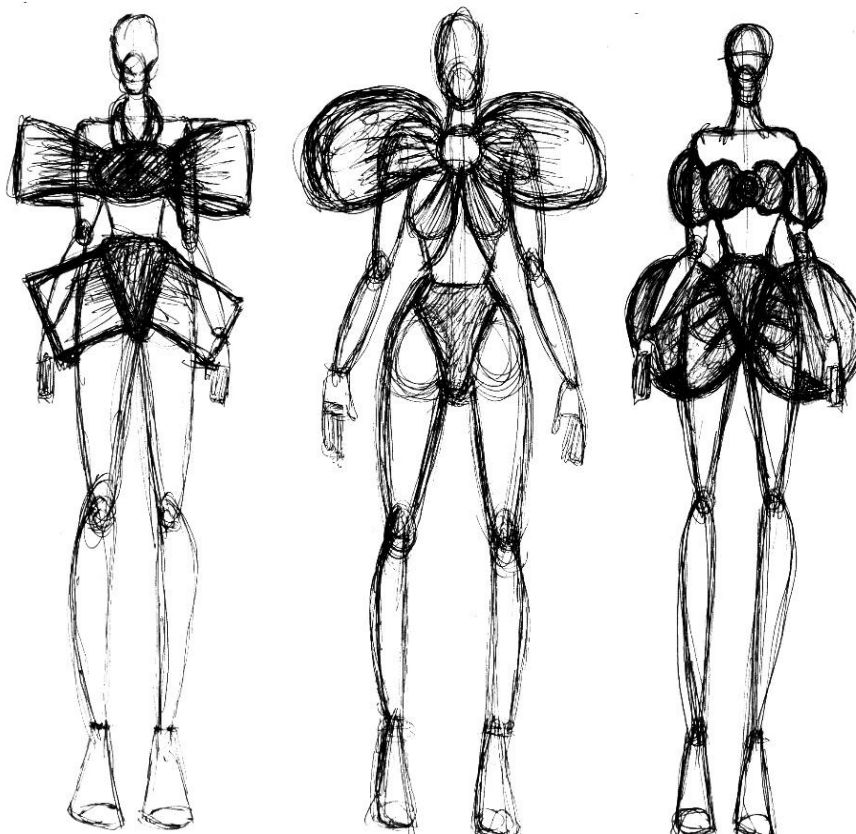

Slika 36. (lijevo) Mašna jakna s naglašenim ramenima

Slika 37. (sredina) Mašna jakna sa zaobljenim i dugim rukavima i kopčanjem u sredini

Slika 38. (desno) Mašna jakna bez klasičnih rukava s kopčanjem u sredini

Kupaći kostimi prikazani su pomalo neobično. Na slici 39. „čvor“ mašne prekriva prsa, a krajevi mašne su rukavići. Gaćice također imaju našivene krojne dijelove kako bi postigle izgled mašne pa podsjećaju na hlačice. Na slici 40. upečatljiva su predimenzionirana ramena i karakteristična vrpca koja prekriva grudi, penje se ravno uz leđa i spaja se s ramenima. Gornji dio kupaćeg kostima na slici 41. prekriva zaokružena mašna kojeg nadopunjavaju mali zaokruženi rukavi. Na donjem dijelu, odnosno gaćicama, našivene kratke okrugle puf nogavice.

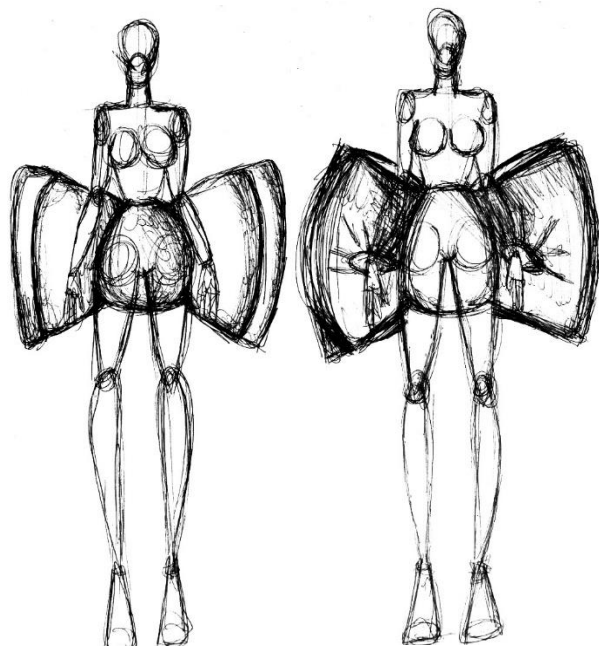

Slika 39. (lijevo) Mašna kupaći kostim s rukavima i nogavicama

Slika 40. (sredina) Mašna kupaći kostim s naglašenim ramenima

Slika 41. (desno) Mašna kupaći kostim s puf rukavima i nogavicama

Suknje su klasično uske i sa širokim, ravnim i simetričnim krajevima koji tvore izgled mašne. Kako bi krajevi imali i svoju funkcionalnu ulogu, imaju otvor za ruke pa tako mogu biti poput džepova što je prikazano na slici 42. Na slici 43. prikazana je vrlo slična suknja samo s još dodatnim otvorima za šake na svakom kraju suknje.

Slika 42. (lijevo) Mašna suknja s džepovima

Slika 43. (desno) Mašna suknja s otvorima za ruke

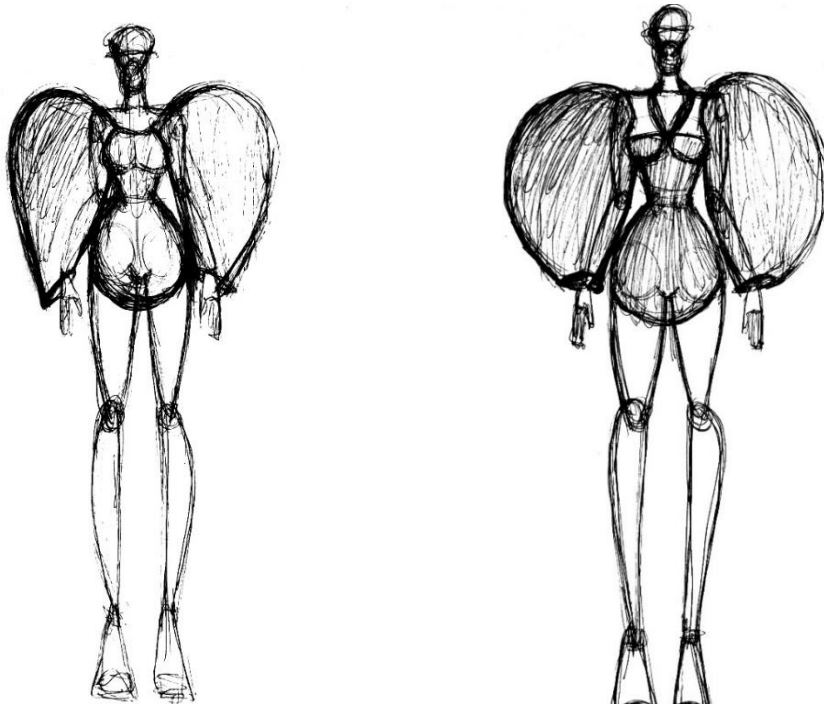
U ovome slučaju haljine su najzanimljivije jer prikazuju mašnu koja pokriva „cijelo“ tijelo. Kratke su s raskošnim rukavima. Na prvom primjeru, odnosno slici 44. prikazana je haljina niskog zaobljenog dekoltea i niskih, ali dugih rukava. Niže, na oba rukava, nalaze se otvori za šake. Prema ovome primjeru, daljnjim iscrtavanjem nastala je kolekcija ženskih haljina baziranih na izgled mašne.

Slika 44. Mašna haljina

4.2. Izrada varijacija ženske haljine inspirirane mašnom

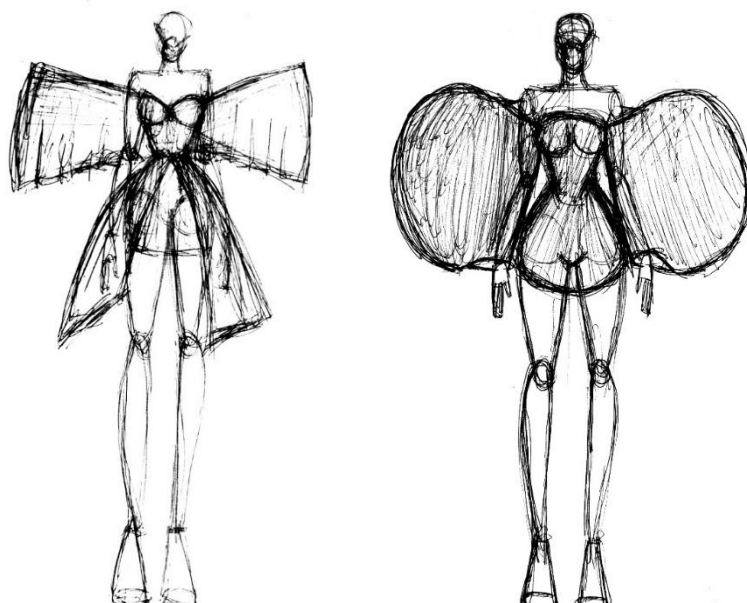
Haljina je odjevni predmet, kojeg obično nose žene, djevojke i djevojčice. Izgled haljine mijenjao se tijekom povijesti pa stoga postoji mnogo različitih oblika haljina. Haljina je oduvijek odavala dojam ženstvenosti. Prikladna je za gotovo sve prigode, od onih svečanih, pa sve do opuštenih. Vjerojatno ne postoji niti jedna žena koja nema barem nekoliko komada haljina u svome ormaru. Ona uvijek izaziva mnoštvo komentara jer je komad odjeće kojeg i muškarci najviše vole vidjeti na ženama. Upravo zato što je mašna je jedna od najpopularnijih modnih dodataka, a haljina je najpopularniji ženski odjevni predmet, ovo se smatra najzanimljivijom transformacijom. To je spoj odvažnog i profinjenog stvarajući time jednu dramatičnu kolekciju koja će biti prikazana na sljedećim skicama.

Slika 45. (lijevo) Mašna haljina s naglaskom na ramenima

Slika 46. (desno) Mašna haljina s dugim puf rukavima

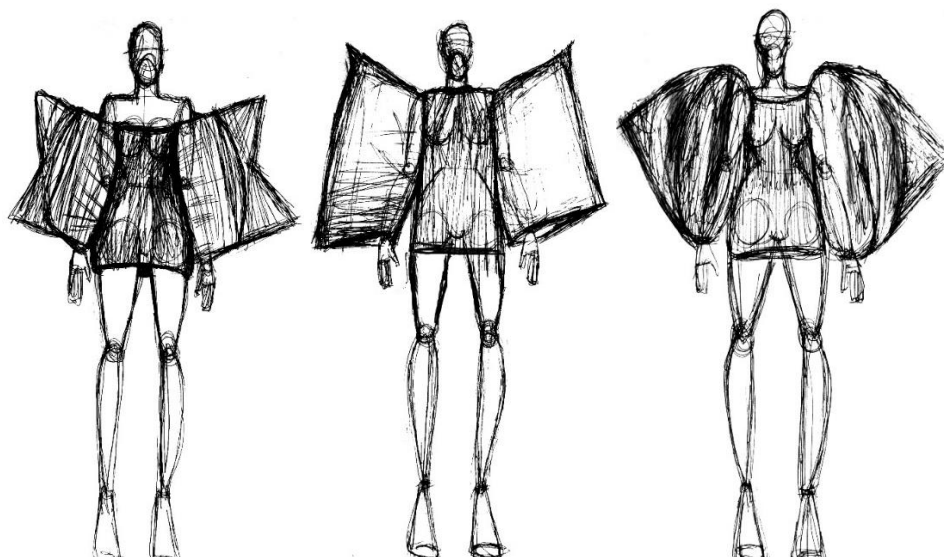
Na slici 45. naglasak je na visokim zaokruženim ramenima, dok na slici 46. riječ je o predimenzioniranim puf rukavima, niskog dekoltea i vrpcom oko vrata.

Slika 47. (lijevo) Mašna haljina s nabranim širokim rukavima

Slika 48. (desno) Mašna haljina s rukavima ispod ramena

Slika 47. prikazuje haljinu s rukavima ispod ramena koji dosežu do lakta. Oni jako odlaze u širinu i stvaraju nabore. Široka vezica koja se veže oko struka ima cilj suziti struk, ali još vjernije dočarati sam izgled mašne. Na slici 48. predimenzionirani rukavi su spuštjeni ispod ramena s malim otvorom za šake. Haljina je strukturirana sa zaobljenim niskim dekolteom.

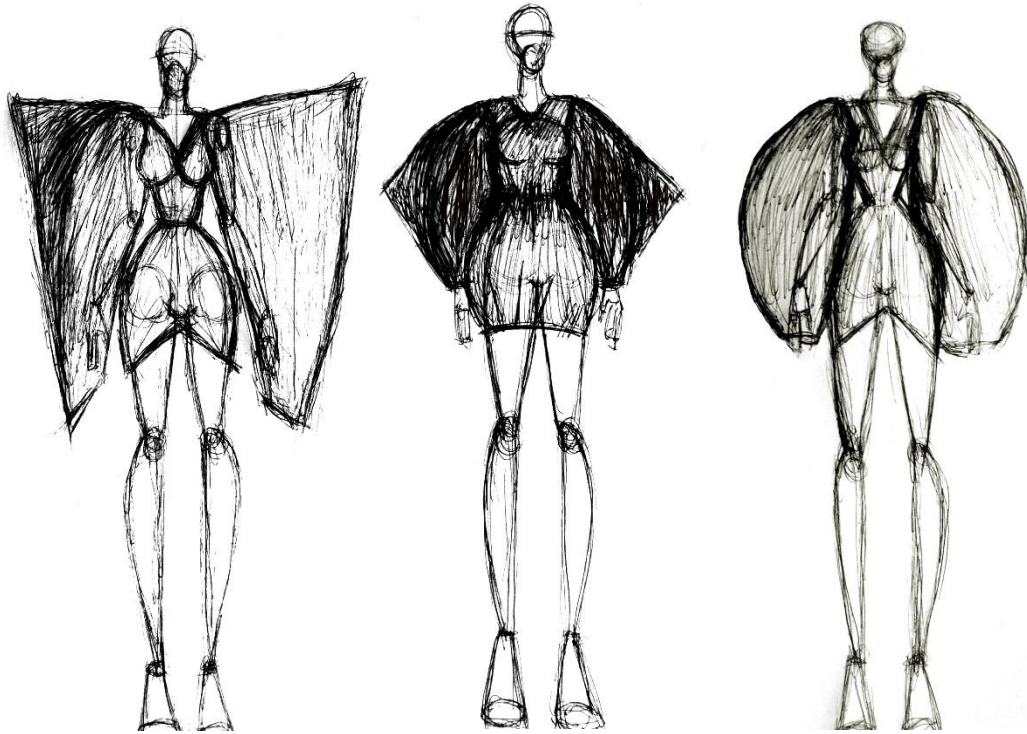

Slika 49. (lijevo) Mašna haljina sa špičastim krajevima

Slika 50. (sredina) Mašna haljina bez struka

Slika 51. (desno) Mašna haljina sa srcolikim rukavima

Na slikama 49.,50. i 51. haljine nemaju definiran struk. Time one djeluju opuštenije od prethodnih primjera. Na slici 49. karakteristični su špičasti krajevi rukava. Na slici 50. naglašavaju se ramena koja lagano idu u visinu, a na slici 51. rukavi izgledaju srcoliko.

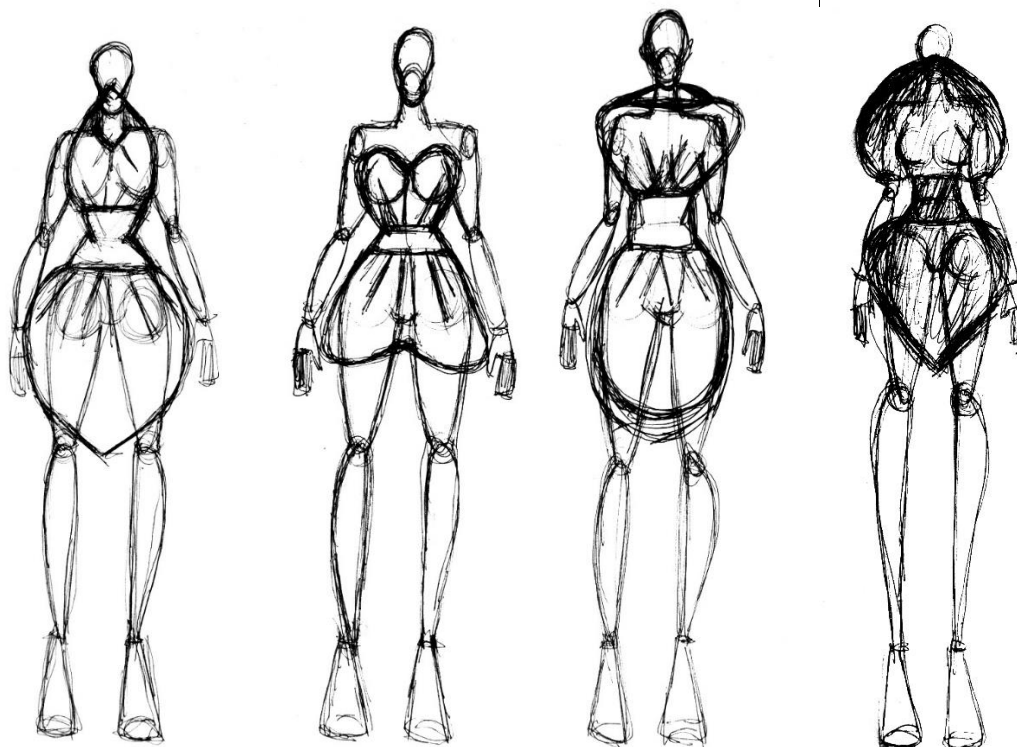

Slika 52. (lijevo) Mašna haljina s predugačkim rukavima

Slika 53. (sredina) Zatvorena mašna haljina s dugim špičastim rukavima

Slika 54. (desno) Strukirana mašna haljina s puf rukavima

Na slici 52. rukavi stavljaju naglasak na ramena, ali padajući prema laktovima i šakama se sužavaju. Haljina je strukirana s „V“ vratnim izrezom. Kratka je, nema ravan završetak, već tvori obrnuti „V“ izrez. Slika 53. prikazuje zatvoreniji tip haljine od slike 51., dok se haljina sa slike 52. i 54. razlikuje samo u obliku rukava.

Slika 55. (lijevo) Obrnuta mašna haljina sa širokim pojasom

Slika 56. (sredina lijevo) Obrnuta srcolika mašna haljina

Slika 57. (sredina desno) Obrnuta mašna haljina s visokim ovratnikom

Slika 58. (desno) Obrnuta mašna haljina koja prekriva lice

Slike 55., 56. i 57. prikazuju obrnute mašne. Ovoga puta čvor mašne se prebacio u struk, a gornji i donji dijelovi haljine variraju po oblicima i volumenu. Na slici 58. prikazana je haljina koja je kombinacija dijamant i zaokružene mašne.

4.3. Izrada vlastitog kroja ženske haljine inspirirane mašnom

Među najzanimljivijim ženskim haljinama istaknula se haljina na slici 54. Pod ovim poglavljem prikazat će se opis modela odabrane ženske haljine, zatim konstrukcija prednjeg i stražnjeg dijela temeljnog kroja ženske haljine i rukava koji će se modelirati prema odabranoj skici. Na samom kraju, dodat će se šavovi i porubi.

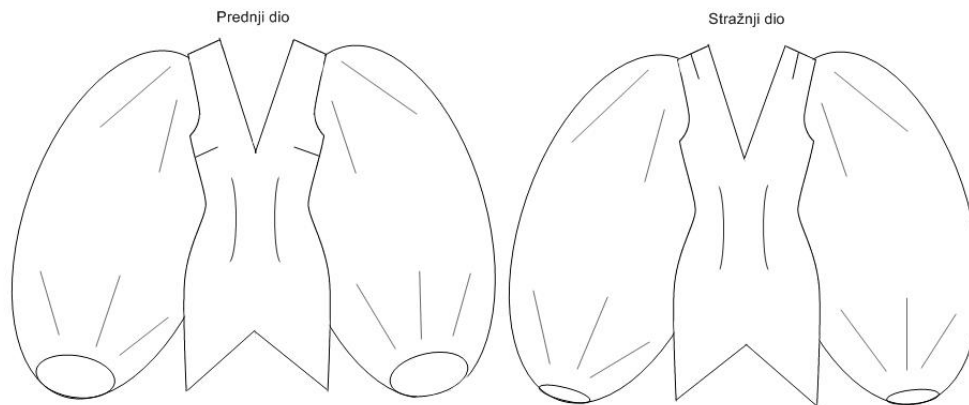

Slika 59. Stražnji dio haljine sa slike 54.

4.3.1. Opis modela ženske haljine

Haljinu karakterizira jednostavan kroj, odnosno prednji i stražnji dio razlikuju se samo u poziciji ušitaka. Haljina je strukirana te vjerno prati liniju tijela. Kratka je, tj. doseže ispod bokova i tvori „V“ izrez kao i na vratu gdje je on vrlo dubok. Puf rukavi su predimenzionirani, odnosno vrlo široki i prekrivaju šake. Za ovu haljinu predviđeno je bočno skriveno kopčanje, odnosno ono bi se smjestilo ispod rukavne okrugline i dosezalo bi do same duljine kroja.. Haljina nema uzoraka jer sam dizajn ostavlja snažan dojam. Boje se mogu razlikovati od kričavih do zagasitih, a u obzir dolaze i bijela i crna. Materijali koji bi se mogli koristiti za ovakav dizajn su poliester, viskoza i elastan, a za rukave potreban je onaj koji ima veću savojnu krutost. Kako bi rukavi zadržali željeni izgled, u njih je potrebno ubaciti žičanu konstrukciju.

Slika 60. Tehnički crtež odabranog modela ženske haljine

4.3.2. Konstrukcija prednjeg i stražnjeg dijela temeljnog kroja ženske haljine

Za konstrukciju temeljnog kroja potrebna je oznaka veličine i sljedeće mjere.^[48]

Oznaka veličine **40**.

$T_v = 168 \text{ cm}$

$O_g = 92 \text{ cm}$

$O_s = 74 \text{ cm}$

$O_b = 98 \text{ cm}$

Konstrukcijske mjere:

Do (dubina orukavlja) = $\frac{1}{10} O_g + 10,5 \text{ cm} + \underline{1 \text{ cm}}$ (dodatak) = **20,70 cm**

Dl (duljina leđa) = $\frac{1}{4} T_v - 1 \text{ cm} = \mathbf{41,00 \text{ cm}}$

Vb (visina bokova) = $\frac{3}{8} T_v = \mathbf{63,00 \text{ cm}}$

Dk (duljina kroja) = $\frac{5}{8} T_v = \mathbf{105,00 \text{ cm}}$

Švi (širina vratnog izreza) = $\frac{1}{20} O_g + 2 \text{ cm} = \mathbf{6,60 \text{ cm}}$

Vpd (visina prednjeg dijela) = $Dl + \frac{1}{20} O_g - 0,5 \text{ cm} = \mathbf{45,10 \text{ cm}}$

Šl (širina leđa) = $\frac{1}{8} O_g + 5,5 + \underline{0,5 \text{ do } 1 \text{ cm}}$ (dodatak) = **17,40 cm**

Šo (širina orukavlja) = $\frac{1}{8} O_g - 1,5 \text{ cm} + \underline{1,5 \text{ do } 2 \text{ cm}}$ (dodatak) = **11,70 cm**

$\check{S}g$ (širina grudi) = $\frac{1}{4} Og - 4\text{cm} + 1,5\text{cm}$ (dodatak) = **20,50 cm**

$\check{S}s$ (širina struka) = $\frac{1}{4} Os - 1\text{ cm} =$ **17,50 cm**

Rukav:

Vri (visina rukavnog izreza) = izmjereno na kroju = **34,00 cm**

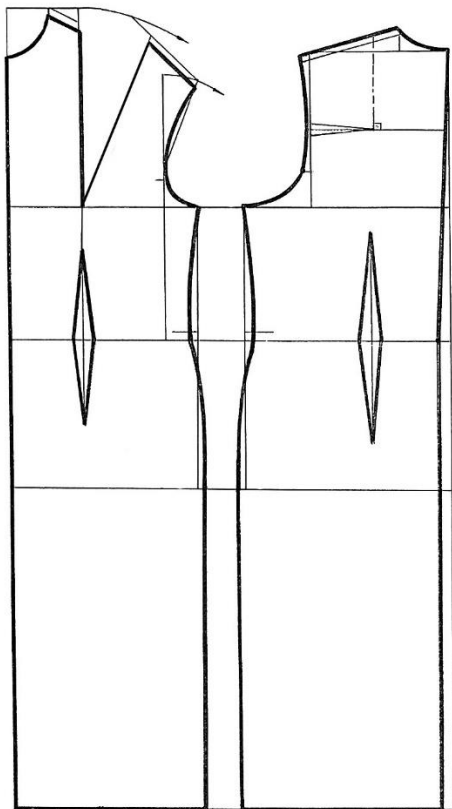
Oor (opseg orukavlja) = izmjereno na kroju = **41,00 cm**

Dr (dubina rukava) = $\frac{3}{8} Tv - 3 =$ **60,00 cm**

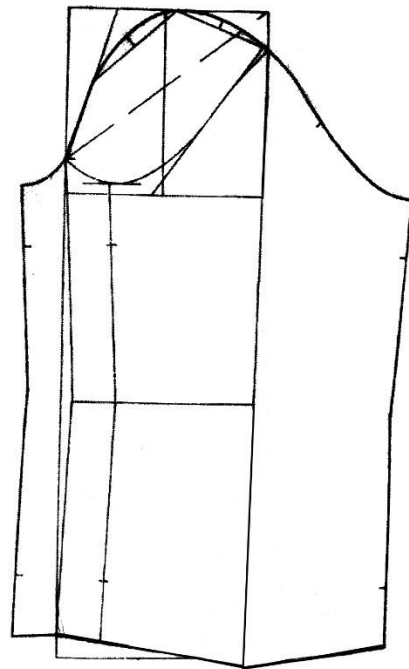
Vro (visina rukavne okrugline) = $\frac{1}{2} Vri - (2/10 \check{S}o + 0,5 \text{ do } 1,5) =$ **14,00 cm**

Kšr (kosa širina rukava) = $\frac{1}{2} Oor - 0,5 \text{ do } 1\text{ cm} =$ **20,00 cm**

Odr (opseg duljine rukava) = **23,00 cm**

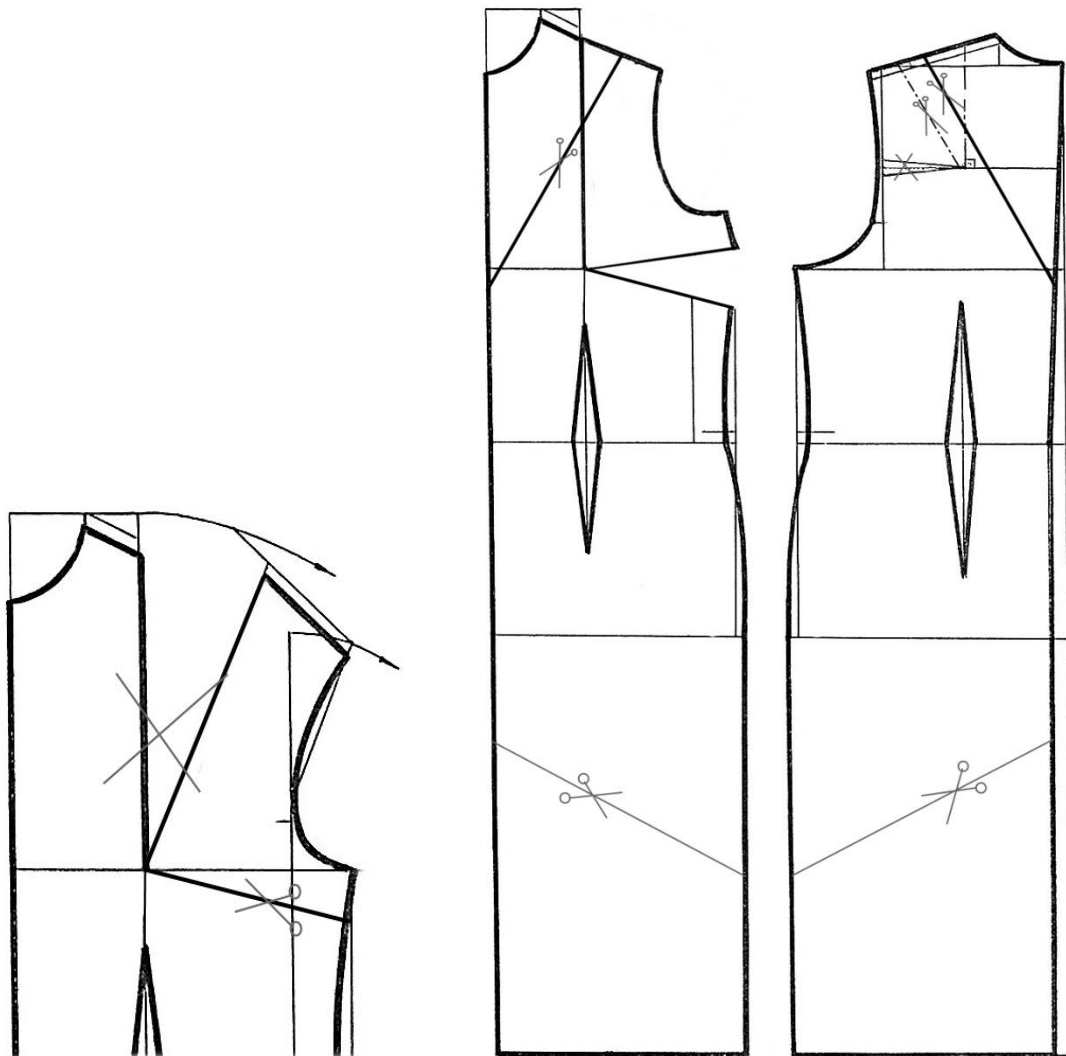
Slika 61. Temeljni kroj ženske haljine

Slika 62. Temeljni kroj rukava

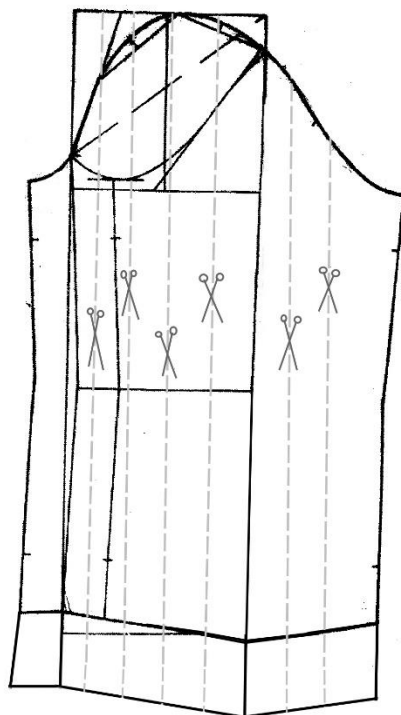
4.3.3. Modeliranje prednjeg i stražnjeg dijela ženske haljine

Modeliranje je postupak pri kojem se premještaju i zatvaraju ušici, premještaju i postavljaju novi, dodaju i oduzimaju nabori i neki drugi elementi krojnog dijela ovisno o modelu na koje se modeliranje odnosi. Time se temeljni kroj prilagođava modnim trendovima i željama kupaca, pri čemu je bitno voditi računa da osoba u takvoj odjeći nije sputana i da se u njoj ugodno osjeća. Prilikom modeliranja krojeva važni uvjeti koje treba ispuniti su: određivanje pravilnog smjera niti, ispravan položaj džepova, otvora, pravilno označavanje položaja gumbi i izrada rupica i sličnih detalja koji su jako bitni i uočljivi na odjevnom predmetu.^[49] Postupci prekonstruiranja i modeliranja temeljnog kroja ženske haljine su prikazani na slici 63.i 64., a rukava na slici 65.

Slika 63. Premještanje ušitka na prednjem dijelu ženske haljine

Slika 64. Modeliranje temeljnog kroja ženske haljine

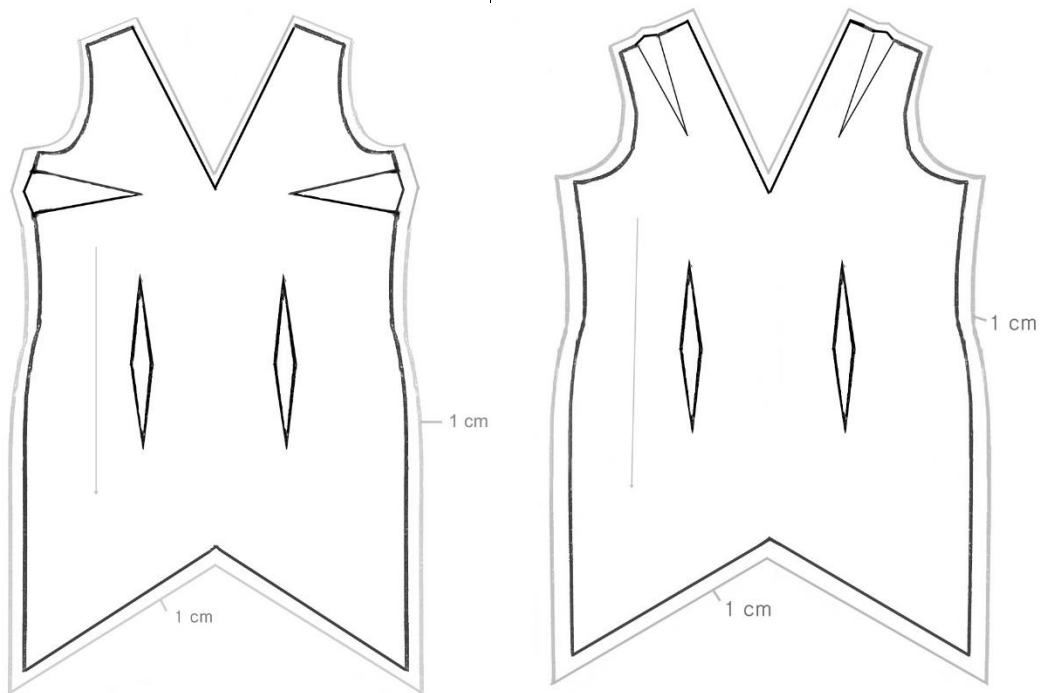

Slika 65. Modeliranje rukava

Prema tehničkom crtežu prikazanom na slici 60. prednji i stražnji temeljni kroj ženske haljine treba skratiti jer se radi o kratkoj haljini koja doseže malo ispod bedara te koja ne završava ravno, već tvori obrnuti „V“ izrez pa se linije na prednjem i stražnjem temeljnom kroju trebaju ucrtati dijagonalno. Karakterističan duboki „V“ izrez treba ucrtati i oko vrata nakon premještanja ušitaka. Za premještanje ušitaka prvo kroj treba prerezati po crti na kojoj se nalaze škare, a zatim zatvoriti ušitak, odnosno premjestiti ga na mjesto prerezivanja. Na stražnjem dijelu ušitak iz orukavlja premješten je na ramena, dok na prednjem dijelu grudni ušitak premješten je na bočnu stranu ispod orukavlja.

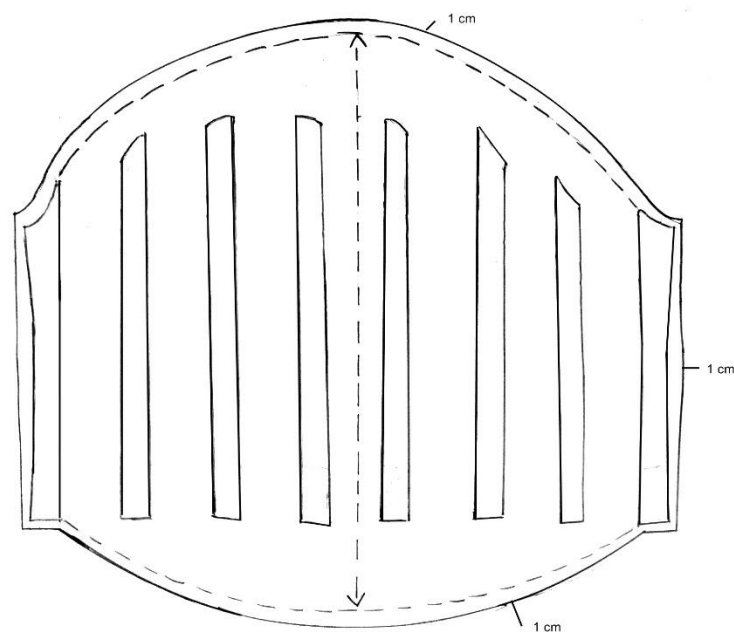
Rukav prije svega potrebno je produljiti jer prema skici on prelazi šake. Zatim se dijeli na 8 jednakih šnitova. Kada se šnitovi razdvoje, oni se poredaju u jednakim razmacima. Što su razmaci veći, potrebnije je više materijala, odnosno rukav je sve širi i širi i stvara potreban volumen i nabore. Umjesto orukvice, na dnu rukava predviđeno je ubaciti gumu.

4.3.4. Dodavanje šavova i poruba za žensku haljinu

Slika 66. (lijevo) Dodavanje šavova i poruba na prednji dio

Slika 67. (desno) Dodavanje šavova i poruba na sražnji dio

Slika 68. Dodavanje šavova i poruba na rukav

Kada se svi krojni dijelovi u potpunosti izmodeliraju, dodaju se šavni dodatci na ona mjesta gdje konstrukcijom nisu dodani kako se dimenzije izrađenog odjevnog predmeta ne bi

smanjile poslije šivanja. Kod ženskih odjevnih predmeta, u ovom slučaju ženske haljine, šavovi se dodaju po cijelom opsegu konstrukcije kao što je prikazano na slikama 66., 67. i 68.

5. ZAKLJUČAK

U u dvadeset i prvom stoljeću mašna omogućuje pojedincu da se razlikuje od drugih, odnosno da se istakne iz mase i pokaže svoj karakter. Mašne kao modni dodatak zauvijek će biti vrlo atraktivne i nikada neće izaći iz mode upravo zbog svojih oblika, zanimljivih materijala, uzoraka i boja. Svake godine 28. kolovoza tisuće muškaraca, žena te kućnih ljubimaca diljem svijeta okupljaju se kako bi proslavili dan ovog modnog dodatka. *National Bow Tie Day* obilježava jedan dan u godini kada mašna vlada vrhom.^[50] Činjenica je da modno osviještene žene i muškarci, noseći mašnu kao modni dodatak, na najoštriji način odaju trajni dojam na druge. Tu se postavilo još jedno pitanje. Kakav bi se dojam ostavio kada bi mašna dobila sasvim novu ulogu. Stoga, proučavajući mašnu u kontekstu odijevanja, njene vrste i oblike, osobe koje ju preferiraju kao modni dodatak, *Black Tie* i *White Tie* odjevne kodove, njene dizajnere i njenu ulogu u suvremenoj modi, cilj ovog završnog rada bio je transformirati mašnu kao modnog dodatka u odjevni predmet. Iscrtavanjem, odnosno izradom velikog broja skica, nastala su zanimljiva rješenja. Mašna se uspjela transformirati u zanimljive odjevne predmete poput hlača, haljina, majica, jakni, suknji i kupaćih kostima. Svaki od tih odjevnih predmeta karakterizira voluminoznost i dramatičnost. Među najelegantnijim rješenjima istaknule su haljine koje su tvorile zasebnu kolekciju. Haljine karakteriziraju predimenzionirani rukavi koji su poput krajeva mašne, a uzak ili široki struk označava čvor mašne. Varijacije haljine ne odskaču previše jedna od druge, odnosno razlikuju se u duljinama, uskom ili širokom struku, vratnim izrezima i oblicima rukava. Postupak konstrukcije i modeliranja jedne odabrane haljine detaljno je opisan. Za ovakav dizajn, u ovoj kolekciji, nisu potrebni uzorci, ali što se tiče boja, one mogu biti u bilo kojoj nijansi. U neke odjevne predmete, kako bi se postigao oblik kao i na skicama, potrebno je umetnuti žičanu konstrukciju. Iako ovakav dizajn se ne može vidjeti među uličnom modom, njega odlikuje jedinstvenost, kreativnost i šarm.

6. POPIS LITERATURE

- [1] <https://www.thebowtie.com/bow-tie-history/> (12.07.2018.)
- [2] <https://www.thebowtie.com/bow-tie-history/> (12.07.2018.)
- [3] <https://www.gentlemansgazette.com/evolution-neckwear-tie-cravat-scarf/> (12.07.2018.)
- [4] <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-history-types/> (12.07.2018.)
- [5] <https://theblacktux.com/blog/which-bow-tie-fabric-should-i-choose/> (12.07.2018.)
- [6] <https://mantasticpursuits.com/7-things-a-bow-tie-says-about-you/> (12.07.2018.)
- [7] <https://www.nytimes.com/2005/06/26/fashion/sundaystyles/a-red-flag-that-comes-in-many-colors.html> (12.07.2018.)
- [8] <https://www.thebowtie.com/bow-tie-history/> (12.07.2018.)
- [9] <https://www.ties.com/blog/why-wear-a-bow-tie> (14.07.2018.)
- [10] <https://www.thebowtie.com/bow-tie-history/> (17.07.2018.)
- [11] <https://www.ties.com/blog/bow-ties> (17.07.2018.)
- [12] Flusser, A.: *Muškarac i odjeća - Načela elegantnog odijevanja*, Interklub, Zagreb, 1996.
- [13] <http://povijest.hr/drustvo/kultura/kravata-izum-hrvata/> (17.07.2018.)
- [14] <https://academia-cravatica.hr/2017/02/14/kravata-u-povijesti/> (17.07.2018.)
- [15] <https://www.ties.com/blog/bow-ties> (17.07.2018.)
- [16] <https://www.gentlemansgazette.com/evolution-neckwear-tie-cravat-scarf/> (17.07.2018.)
- [17] <https://www.ties.com/blog/bow-ties> (17.07.2018.)
- [18] <https://www.ties.com/blog/bow-ties> (17.07.2018.)
- [19] <https://www.ties.com/blog/bow-ties> (17.07.2018.)
- [20] <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (18.07.2018.)
- [21] <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (18.07.2018.)
- [22] <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (18.07.2018.)
- [23] <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (18.07.2018.)

- [24] <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (18.07.2018.)
- [25] <https://mantasticpursuits.com/7-things-a-bow-tie-says-about-you/> (18.07.2018.)
- [26] <https://www.nytimes.com/2005/06/26/fashion/sundaystyles/a-red-flag-that-comes-in-many-colors.html> (18.07.2018.)
- [27] https://www.vice.com/en_us/article/wd7vey/the-history-of-the-pantsuit-456 (18.07.2018.)
- [28] <https://www.nytimes.com/2005/06/26/fashion/sundaystyles/a-red-flag-that-comes-in-many-colors.html> (18.07.2018.)
- [29] <https://www.fashionbeans.com/2016/complete-guide-mens-dress-codes/> (18.07.2018.)
- [30] http://www.blacktieguide.com/History/04-Victorian_Late_Etiquette_&_DJ.htm (18.07.2018.)
- [31] <http://www.blacktieguide.com/History/06-Edwardian.htm> (18.07.2018.)
- [32] http://www.blacktieguide.com/History/07-Jazz_Age.htm (18.07.2018.)
- [35] http://www.blacktieguide.com/History/08-Depression_Era.htm (18.07.2018.)
- [34] http://www.blacktieguide.com/History/09-Post_War.htm (18.07.2018.)
- [35] http://www.blacktieguide.com/History/10-Jet_Age.htm (18.07.2018.)
- [36] <http://www.blacktieguide.com/History/11-Counterculture.htm> (18.07.2018.)
- [37] <http://www.blacktieguide.com/History/14-Millennium.htm> (18.07.2018.)
- [38] <https://www.savvyrow.co.uk/blogs/savvy-blog/16133636-white-tie-dress-code> (18.08.2018.)
- [39] <https://therake.com/stories/craft/shirt-stories-a-year-in-the-life-of-a-charvet-devotee/> (19.07.2018.)
- [40] <https://www.mrporter.com/en-us/mens/designers/charvet/clothing> (19.07.2018.)
- [41] <https://www.emirates247.com/eb247/companies-markets/retail/the-colour-is-in-the-detail-2008-11-14-1.227325> (19.07.2018.)
- [42] <https://www.vogue.co.uk/article/paul-smith> (19.07.2018.)

- [43] https://www.metmuseum.org/toah/hd/bale/hd_bale.htm (27.07.2018.)
- [44] <http://www.theconsciousvoice.com/style2.html> (27.07.2018.)
- [45] <http://www.intothefashion.com/2010/11/inspiration-cristobal-balenciaga-1963.html>
(27.07.2018.)
- [46] <https://metro.co.uk/2017/05/01/from-beyonce-to-lady-gaga-the-most-memorable-met-gala-dresses-6609020/> (27.07.2018.)
- [47] <https://tfb.ba/repositorij/2/RIM/RIM2017/82-Bajro%20Boli%C4%87,%20Mateja%20Novosel,%20Bosiljka%20%C5%A0aravanja,%20Darko%20Ujevi%C4%87-MODNA%20KOLEKCIJA%20U%20FUNKCIJI%20RAZVOJA%20ODJE%C4%86E.pdf>
(30.07.2018.)
- [48] Ujević, D., Rogale, D., Hrastinski, M.: *Tehnike konstruiranja i modeliranja odjeće*, Tekstilno-tehnološki fakultet u Zagrebu; Zrinski d.d., Čakovec, 2010.
- [49] <https://tfb.ba/repositorij/2/RIM/RIM2017/82-Bajro%20Boli%C4%87,%20Mateja%20Novosel,%20Bosiljka%20%C5%A0aravanja,%20Darko%20Ujevi%C4%87-MODNA%20KOLEKCIJA%20U%20FUNKCIJI%20RAZVOJA%20ODJE%C4%86E.pdf>
(05.08.2018.)
- [50] <http://www.nationalbowtieday.com/> (11.08.2018.)

7. POPIS IZVORA SLIKOVNOG MATERIJALA

- Slika 1: <https://www.bows-n-ties.com/history-of-ties/> (17.07.2018.)
- Slika 2: <https://www.ties.com/blog/bow-ties> (17.07.2018.)
- Slika 3: <https://www.ties.com/how-to-tie-a-tie/bow-tie> (17.07.2018.)
- Slika 4: <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (1.9.2018.)
- Slika 5: <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (1.9.2018.)
- Slika 6: <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (1.9.2018.)
- Slika 7: <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (1.9.2018.)
- Slika 8: <http://www.nationalbowtieday.com/bow-tie-shapes/> (1.9.2018.)
- Slika 9: <https://www.britannica.com/biography/Winston-Churchill> (18.07.2018.)
- Slika 10: <https://www.scmp.com/lifestyle/music/article/1873737/frank-sinatra-voice-every-generation> (18.07.2018.)
- Slika 11: <https://www.pinterest.com/simonestein/disney-mickey-minnie-mouse/> (18.07.2018.)
- Slika 12: <http://mojtv.hr/videoteka/v/tR8Zw97rrX8/mini-tom-i-jerry-> (18.07.2018.)
- Slika 13: <https://www.blacksocks.com/uk/de/black-tie> (06.08.2018.)
- Slika 14: <https://www.blacksocks.com/uk/de/white-tie> (06.08.2018.)
- Slika 15: <https://www.pinterest.com/pin/413979390718344264/> (18.07.2018.)
- Slika 16: <https://www.tomford.com/grosgrain-large-evening-bow-tie/4T7-TFA99.html>
(18.07.2018.)
- Slika 17: <http://www.thingofwonder.com/curiosities/cristobal-balenciaga/> (27.07.2018.)
- Slika 18: <https://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/C.I.53.40.10a-d/> (27.07.2018.)
- Slika 19: https://en.wikipedia.org/wiki/Cristóbal_Balenciaga#/media/File:BK-1986-58.jpg
(27.07.2018.)
- Slika 20: <https://pleasurephotoroom.wordpress.com/2014/02/05/georgia-hamilton-iconic-avedon/> (27.07.2018.)

Slika 21: <http://www2.stile.it/cultura-e-spettacoli/libri/biografia-stilista-cristobal-balenciaga/page/6/index.html> (27.07.2018.)

Slika 22: <http://www.intothefashion.com/2010/11/inspiration-cristobal-balenciaga-1963.html> (27.07.2018.)

Slika 23: <https://www.elle.com/uk/fashion/trends/articles/g31790/balenciagas-most-iconic-moments/> (27.07.2018.)

Slika 24: <https://www.elle.com/es/moda/novias/g795442/carolina-herrera-novias-2018/?slide=13> (27.07.2018.)

Slika 25: <https://www.pinterest.com/pin/535717318165118802/> (27.07.2018.)

Slika 26: <https://www.pinterest.com/pin/402438916694571045/> (27.07.2018.)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU

TEKSTILNO – TEHNOLOŠKI FAKULTET

ZAVOD ZA DIZAJN TEKSTILA I ODJEĆE

IME I PREZIME STUDENTA/ICE: MARIJA DUVNJAK

MATIČNI BROJ: 10239/TMD

IZJAVA O AUTORSTVU RADA

Izjavljujem da sam završni rad pod nazivom **Transformacija mašne iz modnog dodatka u odjevni predmet kao polazište u oblikovanju modne kolekcije** izradila samostalno.

U Zagrebu, rujan 2018.

Potpis studenta/ice:

Marija Duvnjak